

Nr. 7/marts/2007
89. årgang

Genoptræning

Politikerne er forberedte på, at der er behov for flere penge til området.
Side 12

Fysioterapeuten

www.fysio.dk

Ny professor

Svenske Ewa Roos er den første professor i fysioterapi i Danmark.

SIDE 6

Artikler

Den første professor i fysioterapi

Den svenske fysioterapeut, ph.d. og associeret professor ved Lunds Universitet, Ewa Roos, er blevet udnævnt til professor i fysioterapi ved Syddansk Universitet.

6

Det må ikke gå ud over patienterne

Politikerne er enige: Det må ikke gå ud over patienterne, hvis økonomien i kommunalreformen ikke hænger sammen.

12

Hvem er tidsrøveren?

Genoptræningsplanerne tærer voldsomt på terapiafdelingernes ressourcer. Men hvem er tidsrøveren? Er det organiseringen? Manglende teknologi? Ambitiøse krav til indholdet?

15

Debat om effekten af stabilitetstræning

Specifik lednær muskeltræning af trunkus reducerer ikke uspecifikke rygsmerter mere end almindelig styrketræning.

18

Vederlagsfri fysioterapi under lup

Sundhedsministeren overvejer at flytte ansvaret for ordningen med vederlagsfri fra regionerne til kommunerne.

24

Pas godt på bækkenbunden

Sydthy Thyholms Husholdningsforening har været på et vellykket besøg på en klinik for fysioterapi, hvor medlemmerne har fået et meget lærerigt foredrag om bækkenbundsproblemer. Det fremgår af et indlæg i avisen Thylands Avis, forfattet af et af foreningens egne medlemmer.

Artiklen er rig på guldkorn, og blot et lille udpluk af dem skal her have lov at tale for sig selv: "Bækkenbunden er sådan en man nemt kan glemme".

"Urge-inkontinens kan også kaldes et uartigt barn, der gerne vil gerne tømmes, selv om der næsten ikke er noget at tømme, og det gør den automatisk".

"Rygning, hoste, hjemmeplejer, dagplejere og andre der har tungt løftearbejde, kan nemmere komme til at belaste bækkenbunden".

Og sidst men ikke mindst indeholder artiklen et fantastisk råd i forbindelse med forebyggelse: "Undgå den første fødsel".

Det faste

Fysnyt	4, 11
DFnyt	23
Presseklip	29
Litteratur	30
Kalender	31
Uddannelse	34
Job	41

FORSIDE:
NIELS NYHOLM

Udgiver:
Danske Fysioterapeuter
Nørre Voldgade 90
1358 København K
Telefon 33 41 46 20

E-mail:
Redaktionen@fysio.dk
www.fysio.dk

Redaktion:
Informationschef
Mikael Mølgaard, ansv.red.
mm@fysio.dk
Faglig redaktør Vibeke Pilmark
vp@fysio.dk
Journalist Anne Guldager
ag@fysio.dk
Sekretær Jonna Søgaard Harup
jsh@fysio.dk
Sundhedspolitisk konsulent
Ann Sofie Orth
aso@fysio.dk

Webredaktør:
Anne Larsen
e-mail: al@fysio.dk

**Forretnings-, uddannelses-
og stillingsannoncer:**
Panorama Media a/s
70 10 35 33
www.panoramamedia.dk
info@panoramamedia.dk

Kontrolleret oplag 9.868
Kontrolleret af:

I perioden 1. juli 2005 - 30. juni
2006
89. årgang.

Layout, repro og tryk:
Elbo Grafisk A/S
Svanemærket trykkeri,
licens 541 119

Redaktionspanel:
Kristian Thorborg
Martin B. Josefsen
Vibeke Grandt
Marianne Telling
Karen Langvad
Mark Theilmann
Gitte Arnbjerg
Rikke Hjulmand

ISSN 1601-1465

Forskningsinitiativet

1. maj i år bliver en særlig mærkedag for Danske Fysioterapeuter. For det bliver datoen, hvor Syddansk Universitet i Odense slår dørene op til Forskningsinitiativet for Fysioterapi. Det har længe været mit og foreningens ønske at få et sådant nationalt kraftcenter, der skal forske i genoptræning og fysiurgisk behandling. Efter en lang og til tider besværlig proces er det efter fem år lykkedes. Så det er værd at puste en ekstra ballon op og holde fanen højt på denne dag.

I spidsen for initiativet står den første professor i fysioterapi i Danmark, fysioterapeut og ph.d. Ewa Roos. Hun får ansvaret for at opbygge initiativet, herunder at ansætte en lektor og en til to ph.d.-studerende og sikre, at de kommer godt fra start og får etableret det tværfaglige forskningsmiljø, som er så vigtigt for vores profession og for folkesundheden. Dermed håber jeg, at de første byggesten er lagt for opbygningen af en større forskningsenhed inden for det fysioterapeutiske fagområde.

Af Johnny Kuhr
*formand for
Danske
Fysioterapeuter*

Sygdomme i bevægeapparatet koster hvert år samfundet milliarder af kroner. Hvis vi som profession fortsat skal bidrage til at skabe mere sundhed for danskere, der har en kronisk lidelse, er kommet til skade efter en ulykke eller skal genoptrænes efter en operation, skal vi sikre udvikling og kvalitet af den behandling, borgerne tilbydes. Her kommer forskningsinitiativet til at spille en vigtig rolle. Både som et sted, der producerer direkte anvendelig viden, og som et center, der kan inspirere og være med til at bygge bro mellem de forskellige forskningsmiljøer. For lige så vigtigt det er, at fysioterapien får sit eget forskningsinitiativ, lige så vigtigt er det, at professionen indgår som en del af et tværfagligt fællesskab. Begge dele kan lade sig gøre på Syddansk Universitet.

Når det har taget fem år at nå så langt, skyldes det ikke mindst problemer med at få forskningsinitiativet finansieret. Der har været megen politisk velvilje, men foreløbig ingen kontant afregning. I 2005 troede jeg, at den interesse, som sundhedsministeren og flere sundhedspolitiske ordførere udviste for forskningsinitiativet, ville kaste et par millioner af sig på finansloven. Men det viste sig desværre ikke at holde stik. Derfor har det været nødvendigt at finde pengene hos Danske Fysioterapeuter, i Praksisfonden og hos Gigtforeningen. Men nu da forskningsinitiativet er en realitet, både tror og håber jeg på, at såvel politikerne på Christiansborg som i kommunerne kan se, at det er nødvendigt med offentlig finansiering.

Caserapporter på nettet

WWW ■ Har du lyst til at udvikle din kliniske ræsonnering, kan det være en god ide at læse caserapporter. I Norge har fagbladet besluttet at sætte skub i skrivningen af caserapporter, der også publiceres på hjemmesiden. På fagforum for muskuloskeletal terapi er der på nuværende tidspunkt publiceret en lang række caserapporter. Klik ind på: <http://www.muskuloskeletal.dk/sw10621.asp> og http://www.fysioterapeuten.no/FAG/Artikler/2006/Fagartikkelarkiv_2006.html

Styrketræning nytter

Apopleksi ■ Nyttet det at tilbyde styrketræning til patienter med apopleksi eller kan det skade? Tre australske forskere har gennemført et systematisk review af metaanalyser af RCT-studier. De inkluderede i studierne blev inddelt i fire grupper, efter om de var akutte eller kroniske og om de var svage eller meget svage. Der blev identificeret 21 studier og 15 af disse havde data, der gjorde, at de kunne blive inkluderet i en metaanalyse. Gennemgangen viste at styrketræning i studierne viste sig at have en positiv effekt på muskelstyrke og øger ikke spasticiteten. Forfatterne foreslår at styrketræning skal inddrages i det almindelige tilbud til patienter med apopleksi. *Ada L, Dorsch S, Canning CG. Strengthening interventions increase strength and improve activity after stroke: a systematic review. Austr Jour Physiother 2006; vol 52; 241-248.*

Mere forskning i berøringens betydning

FFY ■ Fysioterapeut og underviser i fysioterapi gennem mange år, Carol Tornow, opfordrer i en ny master-afhandling på ffy.dk til mere fokus på berøringens kommunikative betydning i en behandlingssituation. Carol Tornow blev i 2006 master i Retorik og Kommunikation fra Århus Universitet med afhandlingen "Berøringens betydning for kommunikation i fysioterapi". Formålet med afhandlingen er at undersøge, hvorvidt og hvordan nonverbal kommunikation kan lette den fysioterapeutiske behandlingssituation og medvirke til at opnå compliance.

Bassinterapi til hofte- og knæartrose

Træning ■ Patienter med hofte- og knæartrose foretrækker ofte at træne i varmtvandsbassin, hvor de kan bevæge leddene igennem og belaste musklerne uden at overbelaste de smertefulde led. I et randomiseret studie har tre australske fysioterapeuter undersøgt effekten af 6 ugers bassintræning i forhold til ingen træning. Effektmål var smerte, fysisk funktion og aktivitetsniveau, livskvalitet og muskelstyrke. Studiet viste en lille forbedring hos

Ludwig Gerd/Polfoto

interventionsgruppen med hensyn til smerter, styrke i hoftemuskulatur, bevægelighed i de afficerede led og livskvalitet. *Hinman RS, Heywood SE, Day AR. Aquatic Physical Therapy for Hip and Knee Osteoarthritis: Results of a Single-Blind Randomized Controlled Trial. Phys Ther. 2007;87:32-43.*

Whiplash og svimmelhed

RCT ■ En gruppe svenske forskere har i et mindre RCT-studie undersøgt effekten af vestibulær rehabilitering til en gruppe patienter med whiplash. 20 kvinder og ni mænd mellem 22 og 76 år var inkluderet i studiet. De blev randomiseret til en interventionsgruppe og en kontrolgruppe. Interventionen bestod af gruppebaseret vestibulær rehabilitering styret af en fysioterapeut. Programmet varede 50 minutter og blev gennemført to gange om ugen i seks uger. Patienterne startede med at varme op i 10 minutter efterfulgt af øvelser, der skulle stimulere det vestibulære system ved at bruge øjen-, hoved- og kropsbevægelser. Patienterne stod for eksempel på en skummadrás og drejede ho-

vedet fra side til side, stod på en trampolin og bevægede øjnene fra side til side eller gik på en skråning. Nogle af øvelserne blev udført med lukkede øjne. Følgende test blev anvendt til begge grupper: tandemstående med åbne og lukkede øjne (30 sekunder), etbensstand med åbne og lukkede øjne (30 sekunder), gang i ottetal, gang hæl-til-tå fem meter. Forskerne anvendte desuden the Dizziness Handicap Inventory (DHI). Efter tre måneder viste interventionsgruppen signifikant forbedring med hensyn til etbensstand med åbne øjne, tandemstående, og DHI. *Hansson EE, Månsson NO, Ringsberg KAM, Håkansson A. Dizziness among patients with whiplash-associated disorder: a randomised controlled trial. J Rehabil Med 2006;38: 387-390.*

Ny dato for ph.d. forsvar om smerter og gang

Forskning ■ Fysioterapeut Marius Henriksen forsvarer sin ph.d. om smerter og ganganalyse d. 27.

april kl. 13 på Frederiksberg Hospitals auditorium. Alle er velkomne.

fysnyt

Fitness - Skamlen®

Introduktionspris dkr. 990,00 ekskl. moms

Frem til 31.05.2007, norm. Pris 1.199,00 ekskl. moms

Hvad er en fitness-skammel?

Den patenterede fitness-skammel er et træningsredskab for hele kroppen. Specielt henvender den sig til gymnastik- og aerobicområdet. Sammenlignet med den mere traditionelle gymnastikbold udviser den mere stabilitet og dermed større fasthed under udførelsen af øvelser.

Fitness-skamlen er testet for sportslig og medicinsk rehabilitering.

Indsatsområder

- Gymnastik for patienter
- Funktionel rygsøjlegymnastik
- Styrkelse af ryg- og nakkemuskel
- Koordination, balance, sensomotoriske dysfunktioner
- Styrkelse af mave-, ben- og bækkenbundsmuskulaturen
- Børnegymnastik
- Gymnastik for gravide, fødselsforberedelse og genvinding af formkurve
- Helbredsfræmmende
- Rygaflastning og indøvelse af rigtig siddestilling
- Medicinsk træningsterapi, fysio- og ergoterapi

Sundheds- og fitness-skamlen

Allround-konceptet og fitness-skamlen blev udviklet af B. Polat.

Hvad enten De arbejder sammen med læger, terapeuter, virksomheder og klinikker eller hører til trendsætterne indenfor fitness- og wellnessbranchen, så har De med fitness-skamlen det ideelle kursustilbud.

Ring og få oplyst nærmeste forhandler på tlf. 8680 1807.

Vi udarbejder gerne et tilbud ved køb af flere. Fås i farverne rød, blå & sort.

SAMI

TRADING HOUSE

Fitness • Rehab • Terapi • Ergonomi

Den første professor i fysioterapi

Den svenske fysioterapeut, ph.d. og associeret professor ved Lunds Universitet, Ewa Roos, er blevet udnævnt til professor i fysioterapi ved Syddansk Universitet

AF FAGLIG REDAKTØR VIBEKE PILMARK
FOTO NIELS NYHOLM

Den første professor i fysioterapi i Danmark er udpeget. Det bliver den svenske fysioterapeut, ph.d. og associeret professor ved Lunds universitet Ewa Roos, der i fremtiden skal tegne den danske forskning i fysioterapi. Ewa Roos vil få sin daglige gang på Syddansk Universitet og tiltræder stillingen den 1. maj i år.

På Syddansk Universitet får Ewa Roos mulighed for at arbejde i et forskningsmiljø med andre faggrupper med samme interesse for bevægevidenskaben, og

det var en af hovedårsagerne til, at hun valgte at søge professoratet i fysioterapi i Danmark.

"Muligheden for at skabe en ny enhed og at få lov til at arbejde under et institut for idræt og biomekanik, tror jeg kan være med til at udvikle bevægevidenskaben, som vi alle er interesserede i men har forskellige perspektiver på", siger Ewa Roos.

Som professor i fysioterapi skal hun som noget af det første være med til ansætte en lektor og sammen med denne opbygge den første enhed for forskning i fysioterapi i Danmark.

ARTROSE ER DEN STORE INTERESSE

Ewa Roos har i en række år været ansat på sygehus og i praksissektoren i Sverige med afstikkere til USA og Canada. I 1995-99 gennemførte hun en ph.d. uddannelse, der blev afsluttet med en afhandling med titlen "Knee Injury and Knee Osteoarthritis. Development, evaluation and clinical application of patientrelevant questionnaires".

Ewa Roos' forskningskarriere er drevet af nysgerighed. "Som 14-årig begyndte jeg at forske i kemi. Siden blev det idrætten og mine skader, som ingen kunne hjælpe mig med, der bestemte mit valg af erhverv og det, jeg senere kom til at forske i", fortæller den 47-årige Ewa Roos.

Selvom hendes forskning har begrænset sig til området fra taljen og nedefter, har Ewa Roos til gengæld været alsidig, når det gælder valg af forskningsmetoder; lige fra den epidemiologiske forskning til randomiserede kliniske studier. "Min base ligger i Artrosegruppen i Lund, som er meget progressiv inden for artroseforskningen", siger Ewa Roos. Hun forsker primært i knæskader og artrose og inddrager såvel funktionel MR af hjernebarken, kontrastforstærket MR af ledbrusk som muskelstyrke og patientens egenoplevelser i sin afdækning af slidgigt.

Ewa Roos anvender hovedsagligt den kvantitative forskning, men hvis problemstillingerne er til det, inddrager hun også kvalitative metoder.

"Min altovervejende interesse er effekt af træning og fysisk aktivitet i forhold til artrose, og hvilken betydning det har, hvis man holder op med at træne. Mange af problemstillingerne, jeg har forsket i, stammer fra spørgsmål, som patienterne har stillet mig. Når det gælder træning og artrose, er der to gennemgående spørgsmål. Slider det ikke på brusken, når jeg træner, og må det gøre ondt, når jeg træner?"

For at besvare det første spørgsmål gennemførte Ewa ▶

indgang

■ Samarbejde og en tværvideenskabelig tilgang er nødvendig i fremtiden. Det mener den nyudnævnte professor i fysioterapi Ewa Roos, der skal etablere en forskningsenhed for fysioterapi på Syddansk Universitet.

fakta om...

Ewa Roos blev fysioterapeut i 1981 og har hovedsagligt arbejdet med idrætsmedicin og ortopædi både som ansat på sygehus og klinik i Kristianstad, Linköping og Helsingborg. Hun har desuden som forsker i en periode været tilknyttet Department of Orthopedics & Rehabilitation ved University of Vermont og Multipurpose Arthritis Center ved Harvard Medical School i Boston, USA. I 1980'erne arbejdede Ewa Roos for det svenske orienteringslandshold som fysioterapeut. Hun er selv glad for at løbe, og starter hver morgen med en 10 minutters løbetur. Ewa Roos er 47 år, bor i Helsingborg og har en datter på 14 og en søn på 18 år.

*Danske Fysioterapeuters formand
Johnny Kuhr, professor Ewa Roos
og dekan Mogens Høder*

- ▶ Roos et studie sammen med ortopæd Leif Dahlberg fra Malmø. Studiet viste, at fire måneders træning ledet af fysioterapeut forbedrede bruskkvaliteten hos meniskopererede midaldrende mennesker, der var i høj risiko for at udvikle artrose.

”Det var et spændende studie at gennemføre, og det har allerede haft stor betydning for at forstå, hvorfor træning er en god medicin mod artrose. Og det vigtigste er, at vi nu kan sige, at træning hos fysioterapeuten ikke slider på brusken men tværtimod er godt for den. Der er selvfølgelig brug for flere studier, der skal bekræfte disse resultater og gøre det muligt at generalisere til andre patienter”, siger Ewa Roos.

DET TVÆRVIDENSKABELIGE LOKKEDE

Ewa Roos mener, at der i fremtiden er brug for at samarbejde. Og her tænker hun ikke kun på at udvikle samarbejdet på Syddansk Universitet men lægger også op til, at der skal skabes kontakt til andre forskningsmiljøer med fysioterapeutisk forskning. Derfor er det planen, at Ewa Roos i starten skal lære det danske

RINGEN ER SLUTTET

At det er en svensk fysioterapeut, der skal stå i spidsen for en ny enhed på Syddansk Universitet overrasker ikke fysioterapeut, ph.d.. Hans Lund, der er formand for Dansk Selskab for Forskning i Fysioterapi. ”Sveriges snart mange års erfaring med forskning i fysioterapi, og den svenske forskningstradition har meget at give danske fysioterapeuter”, siger Hans Lund, der byder den svenske professor velkommen til Danmark. Da danske fysioterapeuter i 90’erne fik lyst til at fordybe sig i faget og gerne ville have en monofaglig master i fysioterapi, tog de til Sverige, hvor flere universiteter tilbød en Master of Science. En del af de danske fysioterapeuter, der i dag har en ph.d., begyndte deres forskningskarriere her. ”Nu er ringen sluttet”, sagde Hans Lund, da udnævnelsen af Ewa Roos blev offentliggjort.

Ny forskningsenhed i fysioterapi

Fysioterapeuternes forskningsenhed vil med tilknytningen til Institut for Idræt og Biomekanik blive en del af et forskningsmiljø, der lægger vægt på samarbejde på tværs af fag.

AF FAGLIG REDAKTØR VIBEKE PILMARK

FOTO NIELS NYHOLM

1. maj i år åbner ”Forskningsinitiativet for Fysioterapi” på Syddansk Universitet (SDU). Målet med dette nye initiativ er at etablere en universitetsbaseret, langsigtet forskningsindsats inden for fysioterapi. Den nye enhed hører ind under Institut for Idræt og Biomekanik og er en del af forskningsenheden Center for Anvendt og Klinisk Træningsvidenskab. Dette center har tre arbejds- og forskningsområder, nemlig ældre, børn og unge og Motion på Recept.

Leder af Forskningsinitiativet for Fysioterapi bliver den nyudnævnte professor, fysioterapeut, ph.d. Ewa Roos, som skal være med til at ansætte en lektor og en til to ph.d.-studerende.

FORARBEJDET STARTEDE I 2002

Oprettelsen af Forskningsinitiativet for Fysioterapi har været et af Danske Fysioterapeuters vigtigste indsatsområder og har været længe undervejs.

På Institut for Idræt og Biomekanik er der ifølge formand for Danske Fysioterapeuter Johnny Kuhr et stærkt tværfagligt forskningsmiljø med blandt andre fysiologer, psykologer, læger og kiropraktorer. Centerleder, lektor, og ph.d. Lis Puggaard har gennem flere år forsket i ældre og genoptræning. ”Det miljø, som det nye Forskningsinitiativ for Fysioterapi bliver en del af, vil få stor betydning for den fysioterapeutiske forskning. Det faglige miljø på Instituttet med forskere

forskningsmiljø at kende. Hun vil opsøge forskere og forskningsinstitutioner for at finde frem til de ressourcer, hun fremover kan trække på.

Et af hendes klare mål er hurtigt at få sat gang i ny forskning og få tilknyttet en række ph.d.-studerende til den nye forskningsenhed for fysioterapi. Ewa Roos har flere års erfaring som vejleder for ph.d.-studerende, både fysioterapeuter, læger, sygeplejersker og senest også en biolog.

Ewa Roos vil i sit nye job udnytte de kontakter, hun har til det svenske forskningsmiljø og håber, at det kan være med til at styrke samarbejdet mellem Danmark og Sverige inden for fysioterapeutisk forskning. Hun holder også fast i de internationale kontakter, hun har fået gennem artroseforskningen og skal således senere i år lede et symposium i forbindelse med den amerikanske reumatologi-konference.

STATUS TIL FYSIOTERAPI

At der nu findes et professorat i fysioterapi giver en helt ny status til den fysioterapeutiske forskning i Danmark,

mener Ewa Roos. "Jeg tror, at mine erfaringer med god forskning fra Atrosegruppen og fra Lunds Universitet er vigtige og kan bidrage til, at vi kan udnytte de eksisterende kontakter og netværk, så vi kan komme hurtigt i gang", siger hun.

Selvom Ewa Roos' arbejdsplads efter første maj i år ligger i Odense, har hun af hensyn til familien besluttet at pendle fra bopæl i Helsingborg, hvor hun kan kigge over på Danmark under sin morgenløbetur. Hvis arbejdet skulle trække ud, har hun mulighed for at overnatte i Odense.

Ewa Roos er ofte i Danmark. Hun følger med i den danske kultur og er flittig gæst på museet Louisiana i Humlebæk. Alligevel er sproget en af de barrierer, hun skal overvinde. Derfor starter hun her i foråret på et intensivt danskursus, men hendes tiltrædelsesforelæsning bliver ikke på dansk, understreger hun. "Og angående emnet for forelæsningen ville det være mærkeligt, hvis jeg ikke tager det emne op, som ligger mig stærkest på sinde: bevægeapparatets sygdomme, træning og fysisk aktivitet". ■

inden for idræt, fysisk aktivitet og biomekanik er det helt rigtige sted for det nye forskningsinitiativ", siger Johnny Kuhr.

Helt tilbage i 2002 tog Danske Fysioterapeuter kontakt til SDU med ønsket om at få oprettet en monofaglig master i fysioterapi. For at etablere en masteruddannelse er det en forudsætning, at der eksisterer en forskningsenhed som basis. Danske Fysioterapeuter blev bedt om at udrede og dokumentere både den eksisterende fysioterapeutiske forskning og det reelle behov og grundlag for at udbyde masteruddannelse.

Efterfølgende skulle Danske Fysioterapeuter skaffe den nødvendige startkapital til at finansiere et professorat, et lektorat og et par ph.d.-studerende. Danske Fysioterapeuter, Praksisfonden og Gigtforeningen er gået sammen og finansierer i fællesskab de første tre år, og det er målet at Forskningsinitiativet bliver selvfinansierende i løbet af disse tre år.

TVÆRFAGLIGHED

"Forskningsmæssigt passer Forskningsinitiativet for Fysioterapi utroligt godt ind i det sundhedsvidenskabelige fakultet, hvor det bliver en del af et stort netværk for forskning i bevægeapparatet", siger dekan og professor Mogens Hørder. "Det er vigtigt, at vi på SDU kan bidrage med forskning inden for fysioterapi. Sygdomme i bevægeapparatet belaster sundhedsvæsenet rigtig meget, og vores viden omkring dette er relativt begrænset. Syddansk Universitet er det universitet i Danmark, der har den største og bredeste viden inden for dette område, og det fysioterapeutiske forskningsfelt vil give afkast i form af vigtig ny viden", siger Mogens Hørder.

Med det nye forskningsinitiativ for fysioterapi og en tilsvarende for ergoterapi og sygepleje får de mellem-lange videregående sundhedsuddannelser muligheden for at udvide samarbejdet omkring sundhedsforskning. ►

Rehab Scandinavia 2007 Fredericia Messecenter 8. – 10. maj www.rehab-scandinavia.com

8. – 10. maj 2007 åbner vi dørene til årets udstilling, hvor danske og udenlandske producenter og leverandører præsenterer løsninger, produkter og serviceydelser til mennesker med funktionsnedsættelser og deres hjælpere.

Sæt X i kalenderen allerede nu!

- ▶ På SDU lægges der med en organisering i centre op til, at der forskes på tværs af fag, og at der i forskningsprojekterne inddrages medarbejdere fra flere af fakultetets forskningsenheder.

Således vil Forskningsinitiativet for Fysioterapi indgå i Center for Sundhedsfaglig forskning, udvikling og uddannelse. I dette center ligger både Forskningsinitiativ for Rehabilitering og Ergoterapi, Forskeruddannelsesprogrammet for rehabilitering, Forskningsenheden for Sygepleje og Projekt og Vejledningsenheden for CVU'erne. Derudover indgår Forskningsinitiativet for Fysioterapi i Clinical Locomotion Science, som er et samarbejdsforum vedrørende forskning i bevægapparatets lidelser.

BETYDNING FOR UDDANNELSEN

Oprettelsen af Forskningsinitiativet får ifølge dekan Mogens Hørder ikke kun betydning for forskning i fysioterapi, men også for grunduddannelsen og videreuddannelserne. "Forskningen leverer hele baggrunden for uddannelserne, og det vil få betydning for de CVU'er (kommende professionshøjskoler, red.), vi arbejder sammen med. Også for masteruddannelserne i rehabilitering og gerontologi vil det fysioterapeutiske forskningsmiljø få betydning", siger Mogens Hørder.

"Vi vil på Syddansk Universitet godt være med til at udbyde en masteruddannelse i fysioterapi, men jeg tror, den skal etableres i en nordisk eller europæisk sammenhæng. Det vil give en bedre uddannelse og et bredere netværk", siger Mogens Hørder.

ET KRAFTCENTER

Hverken Danske Fysioterapeuter, Gigtforeningen eller Praktisfonden har haft indflydelse på udnævnelsen af Ewa Roos, men Johnny Kuhr lægger ikke skjul på, at hun har haft en fantastisk forskerkarriere, som på alle måder er relevant for det fysioterapeutiske arbejdsområde. "Ewa Roos har sin styrke inden for artrose og fysisk aktivitet og favner store dele af det fysioterapeutiske forskningsfelt. Nu får fysioterapeuter endelig en forskningsinstitution, der har fysioterapi som udgangspunkt, og jeg forventer, det bliver et kraftcenter for forskning inden for fysioterapi. Men selvfølgelig er forskningsinitiativet og professoren kun en del af det samlede fysioterapeutiske forskningsfelt, og det er tanken, at stedet skal samarbejde med andre forskningsinstitutioner, der har fysioterapeuter som forskere" siger Johnny Kuhr. ■

Fra CVU til professionshøjskole

Uddannelse ■ Regeringen har den 2. marts i år indgået forlig med Dansk Folkeparti, Socialdemokraterne og Det Radikale Venstre om, at der skal etableres flerfaglige professionshøjskoler som placeres regionalt. De otte fysioterapeutuddannelser vil fra februar 2008 blive udbudt fra syv professionshøjskoler. Uddannelsen i Århus og Holstebro vil blive udbudt fra samme professionshøjskole. De nye højskoler skal dels styrke kvaliteten af de eksisterende uddannelser, dels udvikle nye professionsbacheloruddannelser og derudover udvikle attraktive efter- og videreuddannelses tilbud. Tanken er at skabe større og mere bæredygtige uddannelsesinstitutioner, der skal være attraktive og kunne tiltrække flere unge til de videregående erhvervsrettede uddannelser for at regeringens mål om, at 50 procent af en ungdoms-

årgang skal have en videregående uddannelse. Derfor skal højskolerne tilbyde et varieret udbud af uddannelses- og studiemiljøer med forskellige identiteter og profiler. Folketingets uddannelsesudvalg afholdt den 13. marts en høring om det udsendte lovforslag vedrørende professionshøjskolerne og samtidigt er det sendt til eksterne høring hos de involverede parter. Danske Fysioterapeuter afgiver høringssvar sammen med FTF og Sundhedskartellet. Lovforslaget forventes gennemført inden sommerferien. Læs mere om professionshøjskolerne og høringssvarene på Undervisningsministeriets hjemmeside. *Relevante links kan du finde på fysio.dk->bilag til artikler*

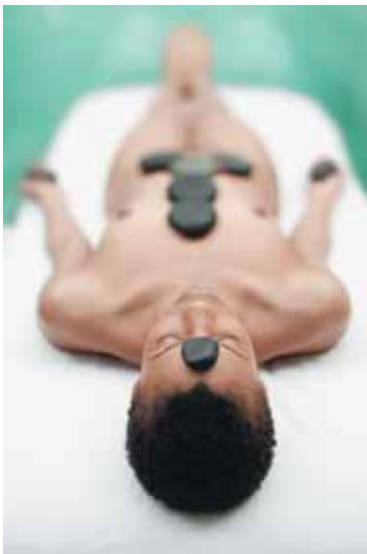
Bestemmelse af muskelfylde

Skanning ■ Fire japanske fysioterapeuter har undersøgt, om man med fordel kan anvende ultralydsskanning til at bestemme muskelmassen hos voksne med cerebral parese. Hos denne gruppe patienter kan det være svært at registrere forandringer over tid på muskelstyrke og muskelmasse, og hvordan fysisk aktivitet i dagligdagen påvirker muskulaturen. Deres undersøgelse viste, at der var overensstemmelse mellem fysisk aktivitet i hverdagen og resultaterne fra skanninger vedrørende muskelmassen i quadriceps femoris og longissimus. *Ohata K, Tsuboyama T, Ichihashi N, Minami S. Measurement of Muscle Thickness as Quantitative Muscle Evaluation for Adults With Severe Cerebral Palsy. Phys Ther. 2006;86:1231-1239.*

Fysioterapeuternes journaler

Norge ■ Fysioterapeut, dr. philos og professor ved Universitetet i Tromsø Eline Thornquist har undersøgt indholdet i 67 journaler fra tre afdelinger på et norsk somatisk sygehus. Hendes undersøgelse viser, at der er store forskelle på journalerne fra de forskellige afdelinger. Korte indlæggelsestider har ifølge Eline Thornquist betydning for, hvor detaljeret og individualiseret den fysioterapeutiske journal kan blive. På reumatologisk afdeling er der store forskelle på indlæggelsestiderne, der kan forklare variationerne i journalerne. Men Eline Thornquist påpeger, at de store forskelle i indholdet i journalerne også skyldes fysioterapeuternes skrivevaner og de standarder, der er for de fysioterapeutiske journaler. Det viste sig, at de standardiserede journaler på flere af afdelingerne ikke lagde op til, at fysioterapeuterne skrev om de specielle forhold, der gjorde sig gældende hos den enkelte patient, mens journalerne på neurologisk afdeling var udformede, så det var muligt for fysioterapeuterne at give en mere nuanceret beskrivelse af patienten og dennes problemstillinger. *Eline Thornquist. Fysioterapeuternes journaler – en sykehusundersøgelse. Fysioterapeuten nr. 3 2007; side 19-24.*

Ny uddannelse inden for det alternative

Tim Pannel/Corbis

CVU ■ CVU Nordjylland tilbyder et modul om alternativ behandling, der indgår i den sundhedsfaglige diplomuddannelse. Denne uddannelse henvender sig til sygeplejersker, terapeuter og andre sundhedsgrupper. Undervisningen om alternativ behandling skal være med til at ruste sundhedsfagligt personale, så de kan forholde sig sagligt og kritisk til patienternes ønsker om alternativ behandling. Det er således ikke tanken at udanne alternative behandlere. *Læs mere på www.vendsysselsygeplejeskole.dk*

Det må ikke gå ud over patienterne

Politikerne er enige: Det må ikke gå ud over patienterne, hvis økonomien i kommunalreformen ikke hænger sammen

AF JOURNALIST ANNE GULDAGER
FOTO MARTIN DAM KRISTENSEN/SCANPIX

Mens de kommunale terapeuter er ved at drukne i patienter, der skal have genoptræning, er sygehusenes terapeuter ved at drukne i opgaven med at udarbejde planerne og få dem sendt ud i kommunerne.

I sidste nummer af Fysioterapeuten fortalte vi, hvordan nogle kommuner havde fået fire gange så mange patienter til genoptræning som forventet. Efterfølgende var formand for Kommunernes Landsforening, Erik Fabrin (V) i flere aviser citeret for at sige, at kommunalreformen afdækker det faktiske behov for genoptræning, og at danskerne nu får den genoptræning, som amterne aldrig leverede.

Men hvad med ressourcerne? I kommunerne er normeringen afstemt efter omfanget af de opgaver, der er flyttet ud fra sygehusene og altså ikke efter de faktiske behov. Fysioterapeuten har derfor spurgt politikere i kommuner, regioner og på Christiansborg, om det kommunale regnestykke ser ud til at holde.

KL: VIDSTE DET VILLE BLIVE ET PROBLEM

At der fra dag ét har været travlt i kommunerne er ikke kommet som en overraskelse for Tove Larsen, borgmester i Aabenraa Kommune og formand for KL's social- og sundhedsudvalg.

"Vi har allerede sidste år været klar over, at det her kunne blive et problem, fordi flere undersøgelser viste, at kun omkring 10 procent af dem, der havde behov for genoptræning, fik en genoptræningsplan. Nu er det ikke længere den samme kasse, der skal betale, så nu ordinerer lægerne den genoptræning, der er behov for".

Underfinansieringen af området kommer således ikke bag på kommunerne, "men hvad kunne vi gøre?" spørger Tove Larsen. "Vi synes jo, det er rigtigt, at opgaven kommer over til os, og vi var nødt til at stole på de tal, vi fik præsenteret".

I dag viser tallene imidlertid noget helt andet. Kommunernes Landsforening modtager løbende indberetninger fra kommunerne vedrørende presset på genoptræningen, og tallene taler deres eget tydelige sprog, mener Tove Larsen: "Der skal tilføres ressourcer til området – det må enhver kunne se med de tal, vi efterhånden har fået på bordet".

Om regeringen også vil kunne se det, vil vise sig, når kommunerne og finansministeriet mødes til forhandlinger om næste års budget i juli måned.

"Vi rejser os ikke fra bordet, før vi har fået nogle flere penge til genoptræningen", lover Tove Larsen.

DR: MÅSKE ER VI FOR SAMVITTIGHEDSFULDE

Orla Hav, er formand for sundhedsudvalget i Danske Regioner og repræsenterer således sygehusejerne. Også han kan få behov for at bede om flere penge, idet udarbejdelsen af genoptræningsplanerne er blevet så stor en opgave, at den ikke kan løftes uden ekstra ressourcer, medmindre tiden skal tages fra selve træningen af patienterne. I modsætning til Tove Larsen mener han dog, at kommunalreformen er så ny endnu, at det er for tidligt at sige, om økonomien holder.

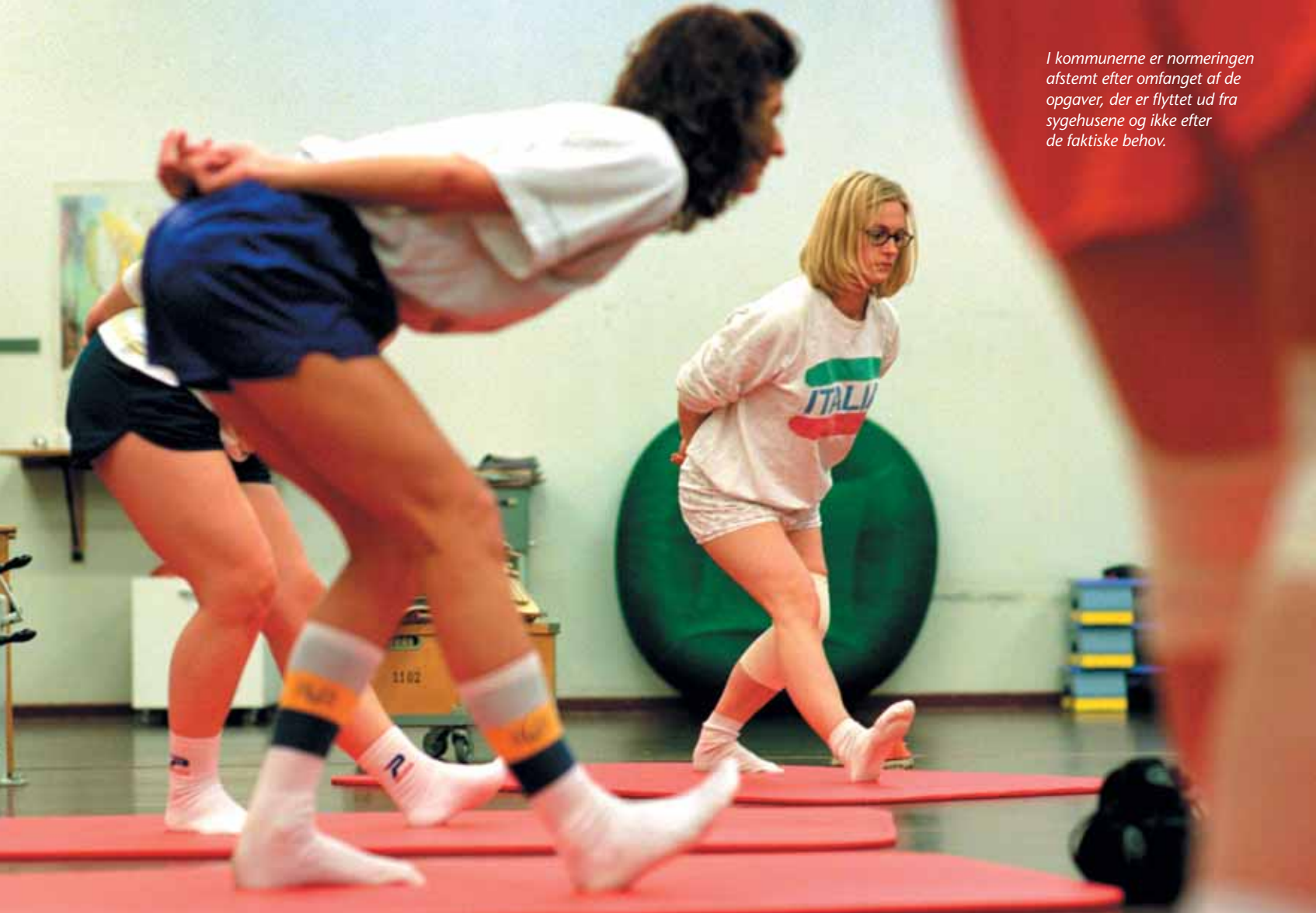
"Det kan være, der er nogle steder, hvor vi er for samvittighedsfulde. Det er jo kompetente folk, vi afleverer patienterne til ude i kommunerne, så det er ikke sikkert, de har brug for alle de oplysninger, de får. Men hvis det, når vanerne er indarbejdet, og de nye stier er

indgang

■ En rundringning til 30 af landets 98 nye kommuner viser, at det i mange kommuner - især i hovedstadsområdet og Region Syddanmark - er strømmet ind med langt flere genoptræningsplaner fra sygehusene end forventet. Samtidig viser en rundringning til 11 af landets sygehuse, at opgaven med at udarbejde planerne tager så meget tid, at det går ud over behandlingen af patienterne. Begge undersøgelser er refereret i Fysioterapeuten nr. 6

I kommunerne er normeringen afstemt efter omfanget af de opgaver, der er flyttet ud fra sygehusene og ikke efter de faktiske behov.

trampet, fortsat er et problem, der dræner de direkte patientrettede ressourcer, så må vi se på det. Er der et permanent problem, er vi nødt til at rejse det, for vi kan ikke være bekendt, hvis tiden tages fra patienterne”, siger Orla Hav. Han mener dog, det vil være for tidligt at bringe problemet frem allerede i forbindelse med sommerens økonomiforhandlinger.

S: MINISTEREN SNAKKEDE UDENOM

Også på Christiansborg er man opmærksom på genoptræningsopgaven. Jens Peter Vernersen har for nylig overtaget posten som socialdemokratiets sundhedsordfører og måtte

lige tilbage i arkiverne, inden han kunne kommentere Fysioterapeutens artikler. ”Jeg skulle jo lige se, om der var noget, vi skulle have dårlig samvittighed over – det var der ikke”, siger Jens Peter Vernersen.

”Vi har spurgt ind til økonomien i kommunalreformen flere gange i 2006 for at sikre os, at alt var, som

det skulle være, men ofte svarede ministeren jo bare udenom”, lyder resultatet af Jens Peter Vernersens gennemgang af historikken på området.

Hans vurdering lyder, at kommunerne har arvet problemet med manglende ressourcer til genoptræning fra amterne. ”Alle har vidst, at der var et hul, hvor en masse patienter ikke modtog den nødvendige genoptræning, og nu har man rent administrativt lukket hullet, men uden at der er fulgt ressourcer med til den praktiske løsning. Der er ingen tvivl om, at kommunerne ikke har fået de tilstrækkelige ressourcer, da de overtog opgaven.”, siger Jens Peter Vernersen.

Hvordan henholdsvis sygehuse og kommuner skal finansiere det øgede pres på genoptræningen og udarbejdelsen af planerne, har Jens Peter Vernersen ikke noget bud på: ”Vi har som folketingspolitikere kun ét sted at henvende os, når vi vil sikre os, at borgerne får den genoptræning, de har krav på: Det er ministeren, der skal forklare hvordan økonomien hænger sammen og garantere, at der er de tilstrækkelige ressourcer”.

Jens Peter Vernersen lufter allerede nu tanker om at kalde sundhedsministeren i samråd om sagen, men vil ►

BREV TIL MINISTEREN

"Kære Lars Løkke Rasmussen. Danske Fysioterapeuter og Ergoterapeutforeningen skriver til dig, fordi vi er meget bekymrede for, at det samlede genoptræningsområde, i kommuner og på sygehuse, kommer til at lide under utilsigtede konsekvenser af kommunalreformen".

Sådan indleder formændene for de to terapeutforeninger et brev, der netop er afsendt til Indenrigs- og Sundhedsministeren.

I brevet gøres rede for den lykkelige omstændighed, at der nu udskrives genoptræningsplaner i et hidtil uset omfang, men også for de problemer, der følger i kølvandet: At personalet på sygehuse har fået en væsentlig forøget opgave omkring udarbejdelse af genoptræningsplanerne samtidig med, at behandlingskvaliteten for de patienter, som har behov for genoptræning under indlæggelse, selvsagt skal opretholdes. Og at kommunerne oplever et enormt pres på genoptræningskapaciteten med deraf følgende risiko for længere ventetider.

"For os viser udviklingen, at vi netop nu ser konsekvenserne af et tiltrængt opgør med tidligere tiders gråzoner, hvor patienterne faldt mellem to stole. Det betyder samtidig, at der ganske enkelt nu er en større opgave at løse, og at de aktuelle ressourcer - i begge sektorer - er utilstrækkelige".

En konsekvens af ressourceproblemerne på sygehuse er, at det går ud over kvaliteten af genoptræningsplanerne, der ofte må sendes af sted uden den fyldestgørende faglige udredning, skriver formændene, som finder situationen uholdbar og i strid med lovgivningens intentioner om sammenhængende og koordinerede forløb. Da problemerne ikke udelukkende bunder i et utilstrækkeligt antal terapeuter, opfordrer de to formænd i brevet til, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet stiller sig i spidsen for at få sikret det basale grundlag for en elektronisk baseret kommunikation mellem sektorerne.

- ▶ først tage en snak med sine ordførerkolleger på kommunal- og socialområdet.

"Det er helt afgørende, at andre borgere ikke skubbes ud, fordi der nu er nogle, der har et retskrav", siger Jens Peter Vernersen. Han henviser til risikoen for, at genoptræningen sker på bekostning af de borgere, der får kommunal vedligeholdende træning i henhold til serviceloven.

VENSTRE: TRÆK VEJRET LIDT

Birgitte Josefsen, der er medlem af sundhedsudvalget for Venstre, maner til besindighed i hvert fald et stykke tid endnu: "Opgaven er ikke ordentlig implementeret, hverken på sygehuse eller i kommunerne. Vi skal lige igennem det første kvartal, før vi kan konkludere noget. Men ingen har haft en forventning om, at vi kunne gennemføre

danmarkshistoriens største reform med et fingerknips, så der kan sagtens være noget, der skal justeres op eller ned".

Birgitte Josefsen medgiver at reformen ser ud til at have skabt flere patienter til genoptræning, men undrer sig over det: "Jeg spørger mig selv, hvad amterne gjorde før 1. januar. Patienterne havde jo også dengang krav på genoptræning. Hvis de ikke har fået, hvad de havde krav på, så har amterne fået for mange penge igennem flere år, for de har jo fået penge til at løse opgaven for", siger Birgitte Josefsen, men tilføjer, at genoptræningen hele tiden har haft Christiansborgs opmærksomhed i forbindelse med tilblivelsen af reformen.

"Vi oplevede jo, at mange patienter ikke fik den genoptræning, de havde brug for. Det får de nu, og hvis det betyder ekstra udgifter for kommunerne, er det jo noget, der gerne skulle give nogle afkast på andre konti. Når patienterne får en ordentlig genoptræning, har de ikke brug for den langvarige hjælp på andre områder". ■

Hvem er tidsrøveren?

Genoptræningsplanerne tærer voldsomt på terapiafdelingernes ressourcer. Men hvem er tidsrøveren? Er det organiseringen? Er det manglende teknologi? Eller bunder problemerne i, at kravene til indholdet af planerne er for amtiøse? Redaktionen har taget temperaturen på fire hospitalsafdelinger rundt om i landet

CHEFTERAPEUT HANS ERIK LIND MADSEN, ÅLBORG SYGEHUS.

Hvordan er proceduren ifm. udarbejdelsen af en genoptræningsplan?

Når en indlagt patient skal udskrives, eller en patient har haft forbindelse til ambulatorium eller skadestue, skal lægen vurdere evt. træningsbehov, herunder om det er specialiseret eller almen genoptræning, der er behov for. Lægen skal notere det i journalen og herefter skal der udformes en genoptræningsplan. Hvis lægen ikke selv udfærdiger planen, kan udarbejdelsen uddelegeres til sygeplejerske, men i praksis primært til fysioterapeuter og ergoterapeuter

Region Nordjylland og kommunerne er enige om, at man vil anvende MedComs elektroniske genoptræningsplan. Men den elektroniske udgave forventes først at kunne tages i anvendelse 12. juni, idet der er flere tekniske forhold, der først skal bringes på plads. Indtil da er det besluttet, at vi i regionen skal anvende en papirudgave af MedCom-planen. Der foreligger dog en udgave i en word-skabelon, som personalet kan skrive i og printe ud. Den må dog jf. loven ikke gemmes på computeren mere end 30 dage, ikke sendes elektronisk til modtagere, hvis ikke der foreligger "sikker mailadresse" etc etc. Samtidig kan man ikke trække patientoplysninger/data fra journalen ind i genoptræningsplanen.

Så alt i alt må vi sige, at arbejdsgangen er mere end tung, indtil vi får implementeret den elektroniske udgave. Flere terapeuter vælger af nemheds hensyn derfor ofte at skrive planen i hånden.

Genoptræningsplanen bør udfærdiges sammen med patienten og jf. bekendtgørelsen skal patienten have en plan før udskrivelse. Herudover skal patientens hjemkommune og praktiserende læge have et eksemplar, og der skal naturligvis også gemmes et eksemplar i patientens journal

Vi har de første to måneder af året lavet over 700 genoptræningsplaner fra vores afdeling. I 2006 vil jeg ikke tro, at Aalborg Sygehus har lavet over 150 i forhold til den gamle bekendtgørelse.

De praktiserende læger er mildest talt irriterede over at modtage den mængde papir-genoptræningsplaner, sygehusets journalarkiv beklager sig over arkiveringsarbejdet, og kommunerne er irriterede over, at de ofte ikke kan læse, hvad der står, og over at planerne til tider er mangelfulde. Men det hele skulle gerne blive bedre efter d. 12. juni, når MedComs elektroniske plan går i luften, og trods alle vanskelighederne gør terapeuterne et flot stykke arbejde.

Hvor lang tid i gennemsnit bruger I på at lave en genoptræningsplan?

Vi har skønnet, at arbejdet med en genoptræningsplan tager gennemsnitligt ca. 1 bruttotime alt inkl. Arbejdsgangene er på nuværende tidspunkt tunge, og transaktionsomkostningerne er p.t. større.

Hvordan vurderer du tidsforbruget fremover?

Jeg forventer, at tidsforbruget bliver reduceret, når teknologien fungerer. Det kan være vanskeligt at sige hvor meget, men gennemsnitligt 20-30 bruttominutter pr. plan vil ikke være urealistisk.

Lige nu udfylder vi kun "skal"-oplysningerne i Medcom planen, altså det der lovmæssigt som minimum skal være udfyldt. Men på sigt lægger MedCom-planen op til flere "kan"-oplysninger.

Lige nu må vi prioritere at gøre det indholdsmæssigt bedst i forbindelse med planen til almen genoptræning, dvs. for de patienter der som hovedregel skal trænes videre i kommunalt regi.

Hvad er erfaringerne med at bruge MedCom-skabelonen?

MedCom-skabelonen er ambitiøs, men det gør ikke noget, hvis det forbedrer indsatsen i forhold til patientens træningsforløb. Der er som udgangspunkt ikke grund til at gå efter laveste fællesnævner, når vi skal kommunikere omkring patienter og borgers træning.

Hans Erik Lind Madsen

► **SPECIALEANSVARLIG FYSIOTERAPEUT PÅ SLAGELSE SYGEHUS, BRIGITTE HVIID:**

Hvordan er proceduren ifm. udarbejdelse af en genoptræningsplan?

Terapeuterne udarbejder den terapeutrelevante del af genoptræningsplanerne, og en tværfaglig arbejdsgruppe er ved at afklare arbejdsgangene vedr. resten af genoptræningsplanen. En elektronisk genoptræningsplan i sygehusets eget system, Opus Patient, er netop taget i brug. Det skulle gerne udrydde problemet med ufuldstændige genoptræningsplaner, som kommunerne har klaget over i forbindelse med papirversionen. I Opus vil planerne automatisk være født med relevante patientdata. Planerne vil desuden kunne sendes til egen læge elektronisk sammen med epikrisen. Kommunerne skal dog stadig have tilsendt papirkopi.

Brigitte Hviid

Hvor lang tid i gennemsnit bruger I på at lave en genoptræningsplan?

Det er der ikke noget samlet overblik over. Jeg har hørt alt fra et kvarter til en halv time. Arbejdsbyrden er ikke vokset så meget, som den rigtgemåske er andre steder, da Slagelse Sygehus i flere år har skrevet genoptræningsplaner på samtlige ortopædkirurgiske patienter og på de medicinske patienter, der havde et lægefagligt begrundet genoptræningsbehov. Men vi oplever en øget arbejdsbyrde pga. detaljeringsgraden i MedCom-skabelonen og uafklarede arbejdsgange.

Hvordan vurderer du tidsforbruget fremover?

Forventningen er, at den elektroniske plan vil lette arbejdsbyrden, men det er så nyt endnu, at det ikke er til at vide med sikkerhed.

Hvad er erfaringerne med at bruge MedCom-skabelonen?

ICF-terminologien opleves som tung at arbejde med. Desuden kan det virke som lidt skudt over målet, at der skal udfyldes en masse vedr. før, nu, mål og planer i forhold til alle patientgrupper. Det giver mere mening i forbindelse med de ortopædkirurgiske patienter end i forbindelse med for eksempel inkontinenspatienter. Men der vil være en del standardproblematikker, hvor genoptræningsplanerne på sigt kan udfyldes med fortrykte formuleringer.

OVERFYSIOTERAPEUT ANNETTE BORCH, HOSPITALSENHEDEN HORSENS:

Hvordan er proceduren ifm. udarbejdelse af en genoptræningsplan?

Det er en delt opgave mellem læger og terapeuter, men terapeuterne trækker et stor læs. I januar har vi registeret 200 planer, men tallet er nok endnu højere, da det ikke er altid, man husker at få registreret. Hvor mange der blev lavet før, er usikkert, men det var ikke i nærheden af at være det halve, da vi ikke tidligere har skulle lave planer på dem, vi selv behandlede.

MedCom-skabelonen er passet ind i hospitalets egen epj, så den linker op til den elektroniske journal. Endnu genererer den dog ikke automatisk oplysninger fra journalen. Det kræver en dyr release, som man venter med at investere i, til den elektroniske genoptræningsplan har fundet sin endelige form, hvilket jeg ikke håber, den har endnu, da den er meget omfattende! Den manglende generering betyder, at man må lave copy paste fra journal til genoptræningsplan, og det tager tid at bladere mellem de elektroniske ark.

Annette Borch

Hvad er erfaringerne med at bruge medcom-skabelonen?

Hospitalet og kommunerne har aftalt at nedsætte en arbejdsgruppe for sammen at finde ud af, hvad det er for nogle oplysninger, kommunerne har brug for, så det bliver lettere at arbejde med i hverdagen både på sygehus og i kommunerne. Der er flere patientgrupper, hvor for eksempel beskrivelse af funktionsevne før indlæggelsen ikke er så relevant. Så skriver man "fuldt funktionsdygtig" eller "intet at bemærke", men det tager tid at skulle tage stilling hver gang.

Hvor lang tid i gennemsnit bruger I på at lave en genoptræningsplan?

Udarbejdelsen af genoptræningsplanerne tager fra et kvarter til en time. Længst tid på genoptræningsafdelingerne på hospitalerne i Odder og Brædstrup.

Hvordan vurderer du tidsforbruget fremover?

I det øjeblik genoptræningsplanen selv genererer navn, adresse og egen læge fra journalen, vil der kunne spares tid, men det er usikkert hvor meget.

Vi har været i dialog med hospitalsledelsen og sagt, at det kan blive vanskeligt at holde personalebudgettet, hvis vi også skal behandle patienterne.

Hvordan er kvaliteten af de genoptræningsplaner, I laver?

Kommunerne synes, de får nogle gode planer, taget i betragtning, at vi kun har været i gang i to måneder.

OVERFYSIOTERAPEUT INGRID CARSTENS, HVIDOVRE HOSPITAL:

Hvordan er proceduren ifm. udarbejdelse af en genoptræningsplan?

Terapeuterne laver efter ordre fra direktionen alle genoptræningsplanerne. I årets to første måneder er der skrevet 600. Sidste år blev der lavet 285 genoptræningsplaner – i løbet af et helt år.

Vi anvender den foreløbige udgave af elektronisk MedCom, men kan ikke overføre data fra journalen og må skrive det hele ind. Jeg har måttet ansætte en deltidssekretær i fysioterapien til arbejdet med at printe ud, kopiere i tre eksemplarer og sende ud.

Hvad er erfaringerne med at bruge MedCom-skabelonen?

Skabelonen er ok, men den tager den tid, den tager. Det, vi hører fra terapeuterne i træningscentrene, er, at det er operationsbeskrivelser og de sidste journalbeskrivelser, de har mest brug for - i al fald for så vidt angår det ortopædkirurgiske område. Ofte er kommunerne alligevel er nødt til at lave deres egne undersøgelser, da der går tid fra patienten går ud af vores dør, til de går ind ad døren hos kommunen.

Hvor lang tid i gennemsnit bruger I på at lave en genoptræningsplan?

Vi bruger mellem 30 og 45 minutter.

Hvordan vurderer du tidsforbruget fremover?

Når teknologien spiller, kan tiden måske reduceres med en tredjedel - i visse tilfælde med halvdelen, men det er langt fra nok til at fjerne den ekstra arbejdsbyrde, vi har fået. Skabelonen burde være baseret på standardbeskrivelser, så der var tale om afkrydsning.

Jeg håber ikke, at denne store ekstra arbejdsbyrde får nogle terapeuter til at rejse, men det er hårdt at se bunken med planer, der venter på at blive skrevet, vokse, specielt til den specialiserede genoptræning.

Der er ikke overensstemmelse mellem delingsaftalen og sundhedsloven. Ifølge delingsaftalen skal vi ikke lave flere genoptræningsplaner, end vi gjorde tidligere, men vi har gennem de senere år stort set sendt al basisgenoptræning ud til primær sektor til praktiserende fysioterapeuter på grund af de årlige besparelser på stillinger. Hvis ikke også disse patienter får en genoptræningsplan, så overholder vi jo ikke sundhedsloven.

Desuden er delingsaftalen baseret på 2004-tal, og der er ved gud i himlen sket meget operationsmæssigt siden 2004. ■

Ingrid Carstens

Dynamisk kontrol af lumbalcolumna

foto: Dominique Faget/Scanpix

Henriksen M, Lund H, Bliddal H, Daaneskiold-Samsøe B. Dynamisk kontrol af lumbalcolumna. Manglende reliabilitet af etablerede testprocedurer. Forskning i Fysioterapi 15. marts 2007.

I en ny artikel på www.ffy.dk beskriver en gruppe danske forskere resultaterne af en undersøgelse af pålideligheden af inklonometri til at vurdere motorisk kontrol under bækkenkip. Baggrunden for undersøgelsen er, at der mangler specifikke diagnostiske kriterier, når det drejer sig om lænderygsmærter, og det gør det vanskeligt for fysioterapeuter at finde frem til den rette behandling til patienterne. Der har i de seneste år været en øget opmærksomhed på betydningen af manglende motorisk kontrol af lænderyggen for udviklingen af lænderygbesvær. Fysioterapeut, ph.d. stu-

derende Marius Henriksen har sammen med fysioterapeut, ph.d. Hans Lund og professorerne Hening Bliddal og Bente Danneskiold-Samsøe undersøgt, om inklonometri kunne være en velegnet metode til at evaluere, hvor præcist en række raske forsøgspersoner kan gentage en tidligere udgangsstilling. Det viste sig, at inklonometri ikke er en pålidelig metode til at måle motorisk kontrol af det lumbopelvine kompleks. Derfor kan man ifølge forskerne ikke benytte inklonometri som tidligere, og fortolkningen af studier, der har benyttet denne metode, skal justeres derefter. Forfatterne konkluderer, at der på verdensplan forskes vidt og bredt i lænderyggenes neuromuskulære funktion, men vi har stadig til gode at få introduceret en adækvat klinisk metode. *Artiklen kan downloades som pdf-fil på ffy.dk->artikler*

ffynyt

Debat om effekten af stabilitetstræning

Specifik lednær muskeltræning af trunkus reducerer ikke uspecifikke rygsmerter mere end almindelig styrketræning. Det viser undersøgelser, som forskerne Kari Bø, Kjerst Storheim og Susan Mercer fremlagde på et seminar i Norge i februar måned

AF FAGREDAKTØR KJARTAN VÅRBAKKEN, FYSIOTERAPEUTEN I NORGE

FOTO RICK GOMEZ/CORBIS

Afdelingen for idrætsmedicin på Idrættshøgskolen i Norge afholdt i februar måned et seminar om stabilitetstræning af trunkus (Core-træning) og rygsmerter. Deltagerne var fysioterapeuter og fitnessinstruktører, og interessen var stor.

Første oplægsholder var Susann Mercer, der er associeret professor i anatomi ved Queensland Universitet i Australien. Hun viste sine egne detaljerede dissektioner af m. transversus abdominis (TrA) og satte helt relevant spørgsmål til elektrodeplaceringen i tidligere EMG-undersøgelser. Susann Mercer stillede sig tvivlende overfor, om TrA har en reel mulighed for at stabilisere lumbalcolumna, fordi den kun har kontakt til L3 og L4 og har et lille muskeltværsnit.

BÆKKENBUNDSMUSKLERNE

Fysioterapeut og professor i idrætsmedicin ved Norges Idrættshøgskole Kari Bø præsenterede bækkenbundsmusklernes (BBM) rolle i stabilitetstræningen. Hun fremlagde data, der dokumenterer, at BBM ikke reducerer uspecifikke rygsmerter. Derimod rådede hun specielt kvinder til at træne bækkenbunden isoleret, fordi det styrker bækkenbunden og kan afhjælpe inkontinens.

Kari Bø mindede forsamlingen om, at selv 30 procent af de friske og kropsbevidste fysioterapeuter har problemer med at aktivere bækkenbundsmuskulaturen i forbindelse med isoleret træning. Hun mener derfor ikke, at vi bør træne bækkenbunden i kombination med andre øvelser, men træne den isoleret.

Kari Bø påpegede, at der er evidens for, at fokuseret træning af bækkenbundsmusklerne medfører en koaktivering af m. transversus abdominis, men at det omvendte, at bækkenbunden koaktiveres ved træning ►

- ▶ af m. transversus abdominis, er usikkert. Ud fra dette mener hun, at patienter, der skal lære at aktivere m. transversus abdominis, bør instrueres i bækkenbunds-træning før træning af transversus abdominis.

TO TYPER TRÆNING

Kjersti Storheim besvarede spørgsmålet: "om der findes evidens for at træning af den stabiliserende muskulatur (core-træning) har positiv effekt på lænderygsmarter. Kjersti Storheim tog udgangspunkt i to træningsmetoder: den australske metode (1,2) og McGill-metoden (3). I den australske træningsmetode fokuseres der initialt på lav intensitet og isolerede kontraktioner af de lokale muskler, mens der i McGill-metoden benyttes mere intensive og direkte kokontraktioner af musklerne omkring trunkus. Kjersti Storheim konkluderede, at det ikke er bevist, at den ene metode er den anden overlegen.

Med udgangspunkt i to oversigtsartikler (4,5) viste hun, at stabilitetstræning er mere effektiv end ingen behandling af patienter med lænderygsmarter. Men stabilitetstræningen er ikke mere effektiv end konventionel fysioterapibehandling. Der foreligger heller ingen studier, som viser, at vi kan forebygge rygproblemer med stabilitetstræning eller anden træning.

Ifølge Kjersti Storheim foreligger der i dag ingen studier, som viser øget effekt af stabilitetstræning til helt raske personer. Hun fortalte desuden helt overraskende, at træning på ustabil underlag som bolde eller bosu balancetræner ikke øger muskelaktiveringen i forhold til træning på stabilt underlag. Kjersti Storheim påpegede dog, at denne type træning giver variation, er sjov og stimulerer vigtige færdigheder.

KONKLUSION

- M. transversus abdominis' rolle som stabiliserende muskel er uafklaret.
- Stabilitetstræning (coretræning) er ikke mere effektivt end almindelige styrketræningsøvelser for patienter med uspecifikke lave lænderygsmarter.
- Bækkenbundsmusklerne bør trænes isoleret for at få den bedste effekt og den bedste koaktivering af m. transversus abdominis.
- Træning på ustabil underlag medfører ikke en højere grad af muskelaktivering end træning på fast underlag.

Forskerne ser frem til yderligere forskning på undergrupper af patienter med lave rygsmarter.

LITTERATUR

1. O'Sullivan PB, Phytty GD, Twomey LT, Allison GT. Evaluation of specific stabilizing exercise in the treatment of chronic low back pain with radiologic diagnosis of spondylolysis or spondylolisthesis. Spine. 1997 Dec 15;22(24):2959-67.

MUSKELSTYRKEN ER IKKE DET VIGTIGSTE

"Det er ikke muskelstyrken, men hastigheden og præcisionen i muskelaktiveringen, vi lægger vægt på, når vi på kurserne bruger de store bolde", siger fysioterapeut Tomas Ganes Pilsborg fra Proacademy i en kommentar til Kjersti Storheims oplysning om, at det ikke er påvist, at et ustabil underlag skulle øge aktiveringen i musklerne. Tomas Ganes Pilsborg har sin egen klinik og er desuden ansat som fagperson og underviser på flere af kurserne, der udbydes i Proacademy. I Proacademy har man ifølge Tomas Pilsborg kombineret den tilgang, de australske forskere i Queenslandgruppen har med Stuart McGills. "Vi lægger vægt på, at øvelserne progredieres, og at man træner stående, når man først har lært at aktivere transversus abdominis", siger Tomas Ganes Pilsborg. Han mener, at der er alt for meget fokus på transversus abdominis i forhold til den øvrige bugmuskulatur. "Det er sjovt, at en så afgrænset ting som at trække navlen ind, har vundet så stor indpas blandt fysioterapeuterne og siden hen også fitnesscentre". Tomas Ganes Pilsborg synes det er beklageligt, at der i studierne, der omtales af Kjersti Storheim, ikke tages højde for progression i øvelserne. Når konventionel fysioterapi eller styrketræning sammenlignes med stabilitetstræning, mangler der ofte informationer om træningsdosering, intensitet og hvad konventionel fysioterapi i det hele taget står for, mener han.

2. Richardson, C, Hodges PW, Hides J. Therapeutic exercise for lumbopelvic stabilization : a motor control approach for the treatment and prevention of low back pain. Edinburgh: Churchill Livingstone, 2004.

3. McGill, S. Low back disorders : evidence-based prevention and rehabilitation. Champaign, Ill: Human Kinetics, 2002.

4. Ferreira PH, Ferreira ML, Maher CG, Herbert RD, Refshauge K. Specific stabilisation exercise for spinal and pelvic pain: a systematic review. Aust J Physiother. 2006;52(2):79-88.

5. Rackwitz B, de Bie R, Limm H, von Garnier K, Ewert T, Stucki G. Segmental stabilizing exercises and low back pain. What is the evidence? A systematic review of randomized controlled trials. Clin Rehabil. 2006 Jul;20(7):553-67. ■

**ÉN BEHANDLINGSMETODE
KAN IKKE BRUGES TIL ALLE**

”Det er ikke overraskende, at Kjersti Storheim konkluderer, at der ikke er effekt af stabilitetstræning, for hun har taget udgangspunkt i træning til *uspecifikke* lænderygsmærter”, siger fysioterapeut, ExamMT Martin B. Josefsen. Men når man ser på stabilitetstræning til klassificerede subgrupper af akutte og subakutte grupper af lænderygpatienter er der ifølge Martin B. Josefsen fundet effekt. Den norske fysioterapeut og forsker Britt Stuges har i et studie vist, at specifik stabilitetstræning har effekt på bækkenmerter hos kvinder efter fødslen. I et nyt nummer af tidsskriftet Spine er der publiceret et studie af effekten af stabilitetstræning til *kroniske* rygpatienter, der viser god effekt på denne subgruppe af patienter. ”Man kan med andre ord ikke bruge én behandlingsmetode til alle patienter. Behandlingen skal altid tage udgangspunkt i en undersøgelse og i en specifik og konkret vurdering af den enkelte patients problemer”, understreger Martin B. Josefsen.

Martin B. Josefsen

Han synes, det er positivt, at fitnessverdenen har overtaget nogle af principperne fra fysioterapeuternes metoder, men understreger, at det derfor ikke betyder, at man med stabilitetstræningen har en løsning på alle menneskers rygproblemer. ”Der kan også være en tendens blandt fysioterapeuter til, at vi lader os rive med af gurers nye teorier og koncepter. Man kan komme langt med stabilitetstræning, McKenzie, McGill eller specifikke manuelle teknikker, men man skal helst mestre flere effektive metoder inden for et specialefelt, så man på baggrund af en grundig undersøgelse kan træffe de rette valg til den rette subgruppe af patienter. Desuden har mange patienter gavn af kombinerede behandlingsformer”. Martin Josefsen synes, man skal huske, at man i forbindelse med træning på bold hurtigere får større udfordringer end på fast underlag og dermed nok også mere global muskelaktivitet. ”Derfor er det i mange tilfælde væsentligt at vurdere de lokale stabiliserende musklers funktion, inden man starter på bold. Der er ingen garanti for, at de stabiliserende muskler aktiveres, og øvelserne på bold kan for nogle mennesker være en for stor udfordring i starten”.

Kroppen som deltager

Antologi om idræt og bevægelse i rehabiliteringen

”...Fortællingerne fra praksisbeskrivelserne er fyldt med budskaber, som kan være inspirerende for fysioterapeuter og andre, der arbejder med rehabilitering af personer med nedsat funktionsevne. Bogen giver et tiltrængt bud på, hvordan viden integreres og anvendes i praksis. Alt i alt en dejlig bog, som må ud og ligge i praksis, som en døråbner til nye tværfaglige samarbejdspartnere.”

Fysioterapeut Hanne Ringgård Møller anmelder
Kroppen som deltager i Fysioterapeuten nr. 22 2006

Velkommen til Seminar om Kroppen som deltager på Rehab-messen 8. maj i Fredericia.

Kroppen som deltager er en ny og unik antologi på rehabiliteringsområdet. 14 artikler skrevet af 21 aktører med baggrund i rehabiliteringsområdet sætter fokus på kroppens betydning i forhold til den proces, det er at tage magten i sit eget liv. Antologien rummer både teoretiske tilgange samt praksisbeskrivelser på området.

Bestil Kroppen som deltager på tlf. 46 34 00 00 eller www.handivid.dk
Pris: 150 kr inkl. moms + forsendelse

Handicapidrættens Videncenter

▶ **TRÆNING OG IKKE
METODEN ER DET VIGTIGSTE**

"Jeg synes, budskabet fra artiklen maner til eftertanke. Vi skal ikke smide de gamle metoder ud, når der kommer noget nyt. Det er noget, fysioterapeuter har en tendens til. Kjersti Storheims gennemgang viser også, at det ikke nødvendigvis er vigtigt, at man bruger McGill eller den australske metode, men bare det, at man træner, har effekt", siger fysioterapeut, ph.d. og forsker Hanne Albert fra Rygcenteret i Ringe. Hanne Albert undrer sig ikke over, at der ikke er fundet effekt af stabilitetstræning til raske. Den største effekt af træning får man ifølge Hanne Albert hos dem med den laveste fysiske kapacitet og de største behov og ikke hos en rask målgruppe. Når det drejer sig om træning af den

Hanne Albert

raske målgruppe, opfordrer hun fitnessbranchen til i højere grad at tage højde for, hvad mennesker har brug for i hverdagen. Her er der nemlig både brug for stabilitetstræning og dynamisk træning. "Jeg synes, Kari Bøs budskab er uhyre vigtig. Når man aktiverer transversus abdominis, får man ikke automatisk spænding i bækkenbunden, selv om en aktivering af bækkenbunden giver en koaktivering af transversus. Jeg har set alt for mange fysioterapeuter, som tror, at bare man træner transversus, så har man trænet bækkenbunden". Hanne Albert savner i gennemgangen af stabilitetstræningen, at der refereres til studier af trunkusmuskulaturens rolle i forbindelse med løft, hvor en aktivering af den stabiliserende muskulatur, øger det intraabdominale tryk, så diskus aflastes. Til slut ønsker Hanne Albert at understrege, at denne artikel ikke betyder, at stabilitetstræning ikke duer, men at der mangler viden!

SofTec® Multifunktionsortoser

SofTec® Genu
Højeste stabilitet
til dit knæ.

MEDICAL LINE

ORTHOPEDICS

- Høj stabilitet
- Perfekt pasform
- Høj brugerkomfort

Bauerfeind Nordic AB
Hospitalsgatan 26
SE-611 32 Nyköping
Phone +46 (0) 155 22 23 50
Fax +46 (0) 155 21 73 80
E-Mail info@bauerfeind.se
www.bauerfeind.se

DELEGERETMØDE I A-KASSEN

DSA - Danske Sundhedsorganisationers Arbejdsløshedskasse indkalder til ordinært delegeretmøde fredag den 8. juni 2007 kl. 10.00 på Vilvorde KursusCenter, Vilvordevej 70, 2920 Charlottenlund.

De i alt 83 delegerede, som udgør a-kassens øverste politiske ledelse, indkaldes til det årlige delegeretmøde med nedenstående dagsorden.

1. Velkomst
2. Valg af dirigent
3. Valg af stemmetællere
4. Godkendelse af dagsorden
5. Godkendelse af forretningsorden
6. Aflæggelse af beretning
7. Aflæggelse af regnskab
8. Fastsættelse af administrationsbidrag for 2008
9. Behandling af indkomne forslag
10. Ændring af vedtægt
11. Suppleringsvalg af hovedbestyrelsesmedlemmer
12. Eventuelt

I forbindelse med delegeretmødet har vi fået tilsagn fra beskæftigelsesminister Claus Hjort Frederiksen, der vil komme med et indlæg til efterfølgende debat.

TILHØRERE

Alle medlemmer af a-kassen har adgang til at overvære delegeretmødet som tilhører uden tale- og stemmeret. Af praktiske grunde bedes interesserede medlemmer senest den 25. maj 2007 bestille et adgangskort ved en mail til dsa@dsa-akasse.dk med oplysning om navn og fødselsdato.

INDSENDELSE AF FORSLAG

Alle medlemmer af a-kassen kan indsende forslag til behandling under dagsordenens punkt 9. Forslagene skal være DSA i hænde senest den 23. april 2007. Forslagsstillere med tilhørerstatus vil have taleret under behandlingen af det pågældende forslag.

OPSTILLING TIL VALG

Alle medlemmer af a-kassen fra faggrupperne bioanalytikere, ergoterapeuter, fysioterapeuter, jordemødre og radiografer er valgbare til suppleringsvalget af to medlemmer til DSAs hovedbestyrelse. De medlemmer, der ønsker at opstille som kandidat til valget, skal gøre dette skriftligt ved enten et brev eller en mail til dsa@dsa-akasse.dk. Opstillingen skal være DSA i hænde senest den 1. juni 2007 kl. 12.00 og indeholde oplysning om kandidatens fulde navn og CPR-nummer.

Opstillede kandidater har mulighed for at præsentere sig ved et skriftligt valgoplæg og et portrætfoto. Valgoplægget må maksimalt være på 1.040 anslag svarende til 20 linier à 52 anslag, hvor ord, tegn, og mellemrum tæller med som et anslag. De indledende oplysninger om navn, alder, stilling, ansættelsessted samt poster tælles dog ikke med i de 1.040 anslag.

Valgoplægget kan indsendes som brev eller mail og skal også være DSA i hænde senest den 1. juni 2007. Portrætfotoet kan være på papir i almindelig pasfotostørrelse eller digitalt i jpg-format med minimum 300 dpi.

En beskrivelse af hovedbestyrelsens arbejdsopgaver m.m. kan findes på www.dsa-akasse.dk.

Region Syddanmark

Generalforsamling ■ Trods sygdom og vintervej mødte 31 medlemmer frem til generalforsamling i Region Syddanmark.

Alting er så nyt, at bestyrelsen må træde vejen, mens den går, sagde regionsformand Charlotte Fleischer blandt andet i sin mundtlige beretning. Hun bad medlemmerne om at invitere hende ud på arbejdspladserne, så hun kan få mere indblik og dermed også nemmere kan påvirke den politiske dialog.

Ifm. den skriftlige beretning blev der spurgt ind til det faglige terapeutråd. De fremmødte udtrykte forventning om, at et sådant råd både har repræsentanter fra praksissektoren og ledende fysioterapeuter. Charlotte Fleischer lovede, at når kommissoriet for rådet kommer i høring, vil hun kontakte repræsentanter både fra sygehusene og de praktiserende for at få et kvalificeret svar. Ydermere er det interessant at se, hvilke kompetencer der bliver lagt i terapeutrådet og følge, hvordan rådet vil samarbejde med det kommunale område. Når en udpegning af terapeutrådets medlemmer er offentliggjort, bliver det annonceret på regionens hjemmeside.

Per Friis Madsen var interesseret i at høre, om nogle af de fremmødte havde kendskab til, om nogle kommuner havde lavet konkrete aftaler med de praktiserende fysioterapeuter om løsning af genoptræningsopgaverne. Det viste sig ikke at være tilfældet. Muligvis fordi kommunerne endnu ikke har et overblik over økonomien i forhold til genoptræningsområdet. Praksissektoren skal væbne sig med tål-

modighed samt fortsat tage initiativ til et samarbejde med kommunerne, lød det. Når konkrete aftaler bliver aktuelle, beder bestyrelsen om, at enten Charlotte Fleischer eller Per Friis Madsen bliver orienteret.

Medlemsmøderne i 2006 har ikke fungeret optimalt. Flere opfordrede til et stort heldagsarrangement, med workshops af både fagligt og fagpolitisk indhold og med mulighed for at dyrke de enkelte netværk i regionen.

De fremmødte gav regionsbestyrelsen mandat til at budgettere med flere udgifter, så overskuddet ikke overstiger 100.000, der er det maksimale beløb, regionen vil kunne overføre til næste års budget.

Der skulle vælges tre menige bestyrelsesmedlemmer for en 2-årig valgperiode. Følgende blev valgt: Esther Skovhus (underviser på fysioterapeutuddannelsen, CVU-Vest), Marianne Schultz (praktiserende i Vejle) og Pia Bruus (Tønder sygehus).

Vederlagsfri fysioterapi under lup

Indenrigs- og sundhedsminister Lars Løkke Rasmussen har sat den vederlagsfri fysioterapi under lup. Han overvejer at flytte ansvaret for ordningen fra regionerne til kommunerne. Formanden for Danske Fysioterapeuter advarer mod at ødelægge en velfungerende ordning

AF INFORMATIONSCHEF MIKAEL MØLGAARD OG SUNDHEDSPOLITISK KONSULENT ANN SOFIE ORTH
FOTO TORBEN ÅNDAHL/SCANPIX

Indenrigs- og sundhedsminister Lars Løkke Rasmussen (V) overvejer, om ansvaret for den vederlagsfri fysioterapi skal flytte fra regionerne til kommunerne. Derfor vil han sætte et udredningsarbejde i gang, der skal vurdere, hvor ordningen fremover skal placeres, og om der skal etableres alternative træningstilbud til udvalgte patientgrupper, der i dag ikke kan få vederlagsfri fysioterapi. Samtidig har ministeren bedt følgegruppen for vederlagsfri fysioterapi, hvor Danske Fysioterapeuter er repræsenteret, om at overvåge udviklingen nøje og give en status på et møde i maj.

Baggrunden for ministerens udspil er en bekymring over udgifterne til den vederlagsfri fysioterapi, der siden 1989 er vokset fra 22 til 488 millioner kroner om året. Samtidig vil han have undersøgt, om det vil give en mere sammenhængende indsats over for patienten, hvis ansvaret flyttes til kommunerne, der i forvejen

har hovedansvaret for genoptræning og vedligeholdelsestræning.

Ministeren løftede sløret for sine planer på et åbent samråd i Folketingets sundhedsudvalg den 1. marts. Her havde sundhedsudvalget bedt ministeren gøre rede for, hvordan de sclerosepatienter, der har mistet retten til vederlagsfri fysioterapi, kan sikres behandling.

Lars Løkke Rasmussen afviste at ændre på de eksisterende retningslinier for, hvilke diagnosegrupper der kan få vederlagsfri fysioterapi. Men han luftede muligheden for at etablere et tilbud til patienter, der har brug for fysioterapi, men som ikke i dag er omfattet af den vederlagsfri ordning. Eksempelvis mennesker med sclerose, parkinsons sygdom, leddegigt og cystisk fibrose.

EN VELFUNGERENDE ORDNING

Formand for Danske Fysioterapeuter, Johnny Kuhr, advarer på det kraftigste mod blot at flytte den vederlagsfri ordning betingelsesløst fra regionerne til kommunerne.

”Den nuværende ordning er uhyre velfungerende. Den sikrer, at der ligger en sundhedsfaglig vurdering til grund for den behandling, som patienten får, da det er den praktiserende læge, der visiterer til ordningen. Den giver patienterne stor fleksibilitet, da de selv kan vælge, hvilken klinik de vil benytte. Og så er den faglige kvalitet hos de praktiserende fysioterapeuter høj. Det viser de patientundersøgelser, der er lavet,” siger Johnny Kuhr.

Han erkender blankt, at der har været en eksplosiv vækst i patientantallet og udgifterne til ordningen, siden den vederlagsfri fysioterapi blev indført i 1989. Men modsat Lars Løkke Rasmussen mener han ikke, at det er et problem:

”Vi taler om 50.000 svært fysisk handicappede mennesker, der alle har stor glæde af fysioterapi. Behandlingen kan forhale sygdomsudviklingen og modvirke følgevirkninger af handicapet. En patient får i gennemsnit 41 behandlinger om året, og det koster under 10.000 kroner. Jeg synes ærligt talt ikke, det er en stor udskrivning i forhold til, hvad vi som samfund ellers bruger penge på. Jeg vil tillade mig at påstå, at vi som samfund får rigtig meget for pengene. Når antallet af patienter er vokset så voldsomt, skyldes det et enormt efterslæb, hvor alt for mange fysisk handicappede ikke har fået den træning og behandling, de har brug for,” siger Johnny Kuhr, der afviser, at ordningen skulle være ustyrlig.

indgang

■ Udgifterne til vederlagsfri fysioterapi er ca. 10.000 kr. i gennemsnit pr. patient. Bør ordningen laves om af den grund? Eller får samfundet tværtimod meget for pengene?

KOMMUNERNE ER INTERESSEREDE

I et debatindlæg på netavisen Altinget.dk for nylig bød Kommunernes Landsforening (KL) ind på opgaven. Formand for KL's sundhedsudvalg Tove Larsen erklærede, at kommunerne ønsker at se på, hvordan ordningen om vederlagsfri fysioterapi kan indrettes i bedre sammenhæng med de øvrige kommunale opgaver på rehabiliteringsområdet.

Johnny Kuhr mener, at kommunerne har en stor bevisbyrde at løfte, hvis de skal påvise et behov for at flytte ikke bare ansvaret men også selve udførelsen af opgaven:

"Mange praktiserende har udbygget klinikken og investeret i faciliteter, der sigter på behandling af fysisk handicappede patienter. Der er oparbejdet en faglig ekspertise, og kommunerne vil ikke kunne levere samme kvalitet i ydelserne fra den ene dag til den anden," siger Johnny Kuhr.

Han peger endvidere på, at det vil give praktiserende fysioterapeuter økonomiske problemer, hvis man med et snuptag flytter den vederlagsfri fysioterapi fra klinikkerne.

"40 procent af omsætningen på klinikkerne bygger på behandling af vederlagsfri patienter. Det vil være en bombe under økonomien, hvis man fjerner en så stor del af forretningsgrundlaget. Det har jeg svært ved at se, at nogen kan have glæde af," siger Johnny Kuhr, der i den nærmeste fremtid skal til møde i Indenrigs- og Sundhedsministeriet og hos De Samvirkende Invalideorganisationer for at diskutere situationen.

På det seneste møde i Danske Fysioterapeuters hovedbestyrelse blev den vederlagsfri fysioterapi behandlet. Det var en enig hovedbestyrelse, der tilkendegav, at foreningen skal arbejde for at bevare hovedprincipperne i den vederlagsfri ordning, som den er i dag. ■

Baggrunden for ministerens udspil er en bekymring over udgifterne til den vederlagsfri fysioterapi, der siden 1989 er vokset fra 22 til 488 millioner kroner om året. Men samfundet får meget for pengene, mener Johnny Kuhr.

Ordning med vokseværk

Siden ordningen for vederlagsfri fysioterapi blev etableret, er antallet af patienter vokset og udgifterne gået i vejret. I 2006 fik omkring 50.000 fysisk handicappede mennesker vederlagsfri behandling på en klinik for fysioterapi

AF INFORMATIONSCHEF MIKAEL MØLGAARD

I slutningen af 1980'erne mødtes daværende socialminister Mimi Jacobsen i Landstingssalen på Christiansborg med repræsentanter fra en række sygdomsbekæmpende foreninger og handicaporganisationer. På dagsordenen var en håndfuld problemstillinger, som organisationerne ønskede at diskutere med ministeren, herunder udgifterne til fysioterapi.

I nogle kommuner var det almindelig praksis, at den handicappede fik fysioterapi uden beregning, i andre kommuner måtte de svært fysisk handicappede betale for behandlingen ud af egen lomme. Argumenterne fra organisationerne var, at der var tale om en urimelig forskelsbehandling, og at det for øvrigt ikke burde give den enkelte ekstra udgifter, at man tilfældigvis havde et svært fysisk handicap. Ministeren lyttede og lovede at gå videre med sagen.

fakta om...

Vederlagsfri fysioterapi gives efter sundhedslovens paragraf 67. Omfattet af ordningen er mennesker med et svært fysisk handicap, der endvidere har en af de diagnoser, der står på en diagnoseliste udarbejdet af Sundhedsstyrelsen.

Målsætningen med ordningen er at børn og voksne med et svært fysisk handicap kan forbedre eller vedligeholde færdigheder. Ordningen skal endvidere sikre, at der er et tilbud om fysioterapi til de svært fysisk handicappede, der ikke har mulighed for at benytte et andet offentligt finansieret tilbud.

Det er patientens egen læge, der henviser til vederlagsfri fysioterapi, der hovedsageligt tilbydes hos praktiserende fysioterapeuter.

22 MILLIONER TIL FYSIOTERAPI

I juli 1989 så en helt ny ordning dagens lys. Et flertal i Folketinget havde bevilget 22 millioner kroner om året til at sikre, at personer med et "varigt, vidtgående fysisk handicap" kunne få vederlagsfri fysioterapi. Personkredsen omfattede nogle udvalgte diagnoser, blandt andet mennesker med muskelsvind, polio, cystisk fibrose og cerebral parese. Tanken var at kompensere de merudgifter, som handicappede havde til fysioterapi.

Men det viste sig hurtigt, at der var langt flere sygdoms- og handicapgrupper, som faldt inden for den personkreds, der var beskrevet i ordningen. I løbet af fire år steg antallet af personer, og de

årlige udgifter voksede til 127 millioner kroner.

I 1994 valgte Sundhedsstyrelsen at udarbejdet en positivliste med en mere præcis beskrivelse af de diagnosegrupper, der kunne gøre brug af ordningen. Der blev fastsat en grænse for, hvor mange behandlinger

den enkelte patient kunne få pr. henvisning, samt aftalt at hovedparten af patienterne skulle trænes på hold. Samtidig blev der oprettet en såkaldt "anden" kategori til de, der ikke havde en af de beskrevne diagnoser, men som var omfattet af det overordnede kriterium for ordningen. Kriteriet blev i samme omgang ændret, således at man fremover skulle have et "varigt fysisk handicap" for at komme i betragtning til ordningen. Det blev samtidig understreget, at ordningen også skulle have et forebyggende sigte.

SÅ KOMMUNERNE IKKE LADER SIG FRISTE

De følgende år fortsatte antallet af patienter med at stige. Ikke mindst voksede tilgangen af patienter under den såkaldte "anden" kategori. I 2000 blev retningslinierne atter revideret. Denne gang blev kategorien "anden" erstattet af nogle få diagnoser.

Samtidig blev det understreget, at patienter, der har et andet offentligt finansieret tilbud, ikke kan få vederlagsfri fysioterapi, samt at multihandicappede, der har et bo- eller dagtilbud, skal have fysioterapi integreret i dette tilbud. Denne præcisering skulle blandt andet sikre, at kommuner ikke lod sig friste til at sende patienter, som de selv havde ansvaret for at tilbyde fysioterapi, videre til den vederlagsfri ordning. For tredje gang valgte Sundhedsstyrelsen at ændre det overordnede kriterium, således at ordningen fremover omfattede mennesker med et "svært fysisk handicap".

Spørgsmålet var så, hvordan man i praksis definerer begrebet "svært fysisk handicap"? Og dermed hvilke handicapgrupper, der kan gøre brug af ordningen. Her valgte Sundhedsstyrelsen at tage udgangspunkt i WHO's definition af handicap, der er knyttet til, i hvor høj grad en person er i stand til at klare sig selv uden hjælp eller hjælpemidler. Resultatet blev en negativ afgrænsning, forstået på den måde, at en person, der kan klare sig selv indendørs i døgnets 24 timer uden hjælp eller hjælpemidler til den daglige personlige livsførelse, ikke har et svært fysisk handicap. Dermed kan man heller ikke få vederlagsfri fysioterapi.

Den negative afgrænsning betød bl.a., at en gruppe

mennesker med Dissemineret Sclerose og Amyotrof Lateral Sclerose ville glide ud af ordningen. Da der var faglig dokumentation for, at personer med sclerose bør modtage fysioterapi allerede tidligt i sygdomsforløbet, valgte Sundhedsstyrelsen at give en dispensation for denne gruppe.

I 2005 kiggede Sundhedsstyrelsen atter på ordningen, efter at antallet af patienter var vokset. I første omgang blev tolkningen af begrebet "svært fysisk handicap" indskærpet, og det blev understreget, at ordningen kun gælder personer, som ikke kan benytte et andet offentligt finanseret tilbud. I maj 2006 blev dispensationen til mennesker med sclerose fjernet.

FYLDER MEGET PÅ KLINIKKERNE

Fra den vederlagsfri ordning trådte i kraft frem til 2006 er antallet af patienter vokset til 49.623. I samme periode er de årlige udgifter til den vederlagsfri fysioterapi steget fra 22 millioner kroner til 488 millioner kroner. Det seneste år er såvel antallet af patienter som udgifter dog faldet. Fra 2005 til 2006 har godt 4.400 færre patienter været omfattet af ordningen, og udgifterne er i samme periode faldet med 2,6 millioner kroner.

I gennemsnit får en patient 41 behandlinger om året, og udgiften til vederlagsfri fysioterapi per patient beløber sig årligt til 9.826 kroner.

Siden 1989, hvor ordningen trådte i kraft, har formålet med den vederlagsfri ordning skiftet flere gange. I første omgang var ordningen et tilbud til alle med et vidtgående fysisk handicap. Siden blev "vidtgående" fjernet i 1994 og ordningen tilføjet et forebyggende sigte, som så forsvandt igen i 2000.

I takt med at antallet af vederlagsfri patienter er steget, er denne patientgruppe kommet til at fylde stadig mere hos praktiserende fysioterapeuter. De seneste tal fra Danske Regioner viser, at cirka 40 procent af klinikernes omsætning i dag udgøres af patienter, der får vederlagsfri fysioterapi.

Dermed spiller den vederlagsfri fysioterapi en væsentlig økonomisk rolle for klinikkerne. Mange klinikker har de seneste år investeret i særlige lokaliteter og faciliteter

for at kunne behandle de svært fysisk handicappede patienter. Eksempelvis viste en opgørelse fra 2004 at 70 procent af klinikkerne havde etableret handicapegnet indgang og/eller toiletter.

Prisen på en klinik med ydernummer afhænger endvidere af, hvilken omsætning der kan forventes. Dermed har den vederlagsfri fysioterapi også indflydelse på værdien af en klinik. ■

ROHDÉ PRODUITS

Massagecreme	Standard/Antiseptisk Oliven/Citron Heat
Massageolie	Mineralsk
Sprit	60% Badesprit
Ultralyd Gel	Dane-gel E2 (CE)
Rheumafin (CE)	Paraffinblanding til gigtbehandling
Papir	Lejepapir Aftøringspapir Hovedlejepapir (løssark)
Sæbe	Håndsæbe, mild
Sportstape	20 mm og 38 mm

Rohde Produits, Gl. Holtegade 40, DK-2840 Holte
Tlf.: 4580 2023, Fax: 4550 5078
E-mail: rohdepro@mail.tele.dk, www.rohdepro.com

Pensionskassen for Ergoterapeuter og Fysioterapeuter

INDKALDELSE TIL GENERALFORSAMLING

DAGSORDEN ER I HENHOLD TIL VEDTÆGTENS § 8 FØLGENDE:

1. Valg af dirigent.

---

2. Bestyrelsens beretning.

---

3. Forelæggelse af årsregnskab, revisionsberetning samt godkendelse af resultatopgørelse og balance.

---

4. Forslag til ændringer af vedtægt og pensionsvilkår.
  - 4.1 Bestyrelsen foreslår, at vedtægtens bestemmelser om valgkredsinddeling ændres sådan, at den fremover følger regionsinddelingen. Det vil sige, at der oprettes 5 valgkredse. Desuden foreslås yderligere en selvstændig valgkreds for Grønland/Færøerne, således at der samlet i alt bliver 6 valgkredse. Samtidig foreslås det, at antallet af delegerede fremover fast udgør 165 delegerede.
  - 4.2 Bestyrelsen foreslår ændringer i vedtægtens § 12 vedrørende forkortelse af valgproceduren for delegeretvalg.
  - 4.3 Bestyrelsen foreslår, at vedtægtens § 16 vedrørende bestyrelsens sammensætning ændres, så både Ergoterapeutforeningen og Danske Fysioterapeuter udpeger et medlem af bestyrelsen. Bestyrelsen vil fortsat bestå af 9 medlemmer. Bestyrelsen foreslår derfor, at Danske Regioner fremover udpeger 3 medlemmer af bestyrelsen i stedet for 4, og at generalforsamlingen uændret vælger 4 medlemmer.
  - 4.4 Bestyrelsen foreslår, at vedtægtens bestemmelser om dagsordenens fremlæggelse og offentliggørelse af årsregnskabet (årsrapporten) ændres således, at indkaldelsen til generalforsamlingen og uddrag af årsrapporten offentliggøres i fagbladene, mens dagsordenen med de fuldstændige forslag og den fulde årsrapport fremover alene offentliggøres på PKA's hjemmeside. Bestyrelsen foreslår desuden en række redaktionelle ændringer i vedtægten og pensionsvilkårene som følge af ændret lovgivning m.m.
  - 4.5 Bestyrelsen foreslår, at for medlemmer optaget fra 1. april 2007 ændres pensionsvilkårene. Ændringerne indebærer, at et medlem tidligst kan modtage aldersbetingede ydelser samtidig med opnåelse af efterlønsalderen, da dette fremover vil være en betingelse for fradragsret på pensionsordningen. Forslaget er en konsekvens af velfærdsforliget.

---

5. Valg af bestyrelsesmedlem – fysioterapeut. (Bortfalder, hvis forslag 4.3 forkastes)

---

6. Valg af suppleant – fysioterapeut. (Bortfalder, hvis forslag 4.3 forkastes)

---

7. Fastsættelse af stedet for næste års generalforsamling.

Der afholdes i henhold til vedtægtens § 5 ordinær generalforsamling i Pensionskassen for Ergoterapeuter og Fysioterapeuter (CVR nr. 71973514, Gentofte Kommune) **Tirsdag den 17. april 2007, kl. 10.00** i PKA, Tuborg Boulevard 3, 2900 Hellerup

Materialet udsendes til samtlige delegerede senest 8 dage før generalforsamlingen.

Medlemmer af pensionskassen har ret til at møde på generalforsamlingen og tage del i debatten, selv om de ikke er delegerede. Det er dog alene de delegerede, der er stemmeberettigede.

Medlemmer, der ønsker at overvære generalforsamlingen, skal rekvirere adgangskort senest den 12. april 2007. Alle interesserede medlemmer kan desuden rekvirere den skriftlige beretning ved henvendelse til PKA, på e-mail: Bestyrelser@pka.dk eller hos Ritta Bjerre, Tuborg Boulevard 3, 2900 Hellerup, tlf. nr. 39 45 45 45.

I henhold til vedtægtens § 10 vil dagsordenen og de fuldstændige forslag samt årsrapporten og revisionsberetningen være fremlagt til eftersyn for medlemmerne hos PKA, Tuborg Boulevard 3, 2900 Hellerup senest 8 dage før generalforsamlingen.

De fuldstændige forslag kan du se på www.pka.dk under Pensionskassen/Generalforsamling. I skemaet klikker du på pdf.fil ud for din pensionskasse.

DET STÅR DER I AVISEN

Om fysioterapi og fysioterapeuter

(GENOPTRÆNING) Medierne har været ved at svømme over med beretningen om den store tilstrømning af patienter til genoptræning i kommunerne. *Jyllands Posten* havde historien på forsiden, *radioavisen* fulgte trop og interviewede Johnny Kuhr, og *Ritzau* sørgede for, at nyheden også fandt vej til andre aviser over hele landet. Og også på avisernes debatsider har genoptræningen fået plads. Således skriver en læser i *Frederiksborg Amtsavis*: "Allerede før kommunalreformen trådte i kraft, var der en tydelig tendens: Med den omfattende genoptræning efter sygehusophold, som efter 1. januar 2007 er kommunernes ansvar, kunne der kun ske én ting: Andre grupper af træning ville blive skubbet til side, fordi genoptræning efter sygehusophold ville få en 1. prioritet". Ifølge læserbrevskribenten er det netop, hvad der er sket: "En tydelig konsekvens er, at for eksempel borgere, der selvtræner, har fået begrænset deres muligheder for at træne, fordi mange tider nu er forbeholdt til træning med genoptræningshold". Læserbrevskribenten fortsætter: "Det er ganske simpelt for dårligt - vi bør have råd til at ansætte det personale, der er behov for, således at vore borgeres funktionsevne ikke forringes".

(GENOPTRÆNING) I *Jydske Vestkysten* skriver en anden læser om sine personlige oplevelser efter at være blevet opereret for en diskusprolaps og henvist til genoptræning i kommunen: Efter at have ventet cirka 1 måned på at høre fra kommunen, tog han affære: "Først efter en henvendelse til socialudvalgsformandens sekretær kom der skred i sagen. Sekretæren havde åbenbart trykket på et par relevante knapper, for nu var der pludselig kontakt/hul igennem. Indtil i dag (seks uger efter udskrivelse, red.) er

der dog reelt ikke sket nogen kontakt med henblik på fysisk genoptræning, bortset fra et løfte om fysioterapi i hjemmet - engang i fremtiden. Min fysiske habitus efter to rygoperationer i løbet af to måneder uden genoptræning er blevet utrolig forringet. Jeg har ingen kræfter i ryggen eller i begge ben og min gangart ligner efterhånden filmrollens Hercule Poirots trippende gangart - en gangart der står i modstrid til min personlige fremtoning (højde 1,95 meter/vægt 85) - så nu må der snart ske noget".

(KONGELIG TRÆNING) Heldigvis kan aviserne også berette om solstrålehistorier fra træningscentrene. For eksempel som her i *JP Århus*: "Da kronprinsesse Mary trådte ind i træningslokalet på Lokalcentret Gellerup, fik de ældre travlt på kondicyklerne. I deres venten på den forsinkede prinsesse havde de seks ældre indstillet træningen for ikke helt at miste pusten, når de senere skulle vise kronprinsessen, hvordan de styrker fysikken". "Kronprinsessen spurgte nysgerrigt ind til, hvor længe de ældre trænede, og om

det hjælp. Birgit Henriksen var den sidste i rækken af de ældre, som Mary nåede omkring. Hun havde holdt en pause fra sin håndcykel, men spurtede derudaf, da Mary hilste på hende".

(KVINDELIG TRÆNING) Tilstedeværelsen af en prinsesse kan på den måde virke

motiverende. Men det samme kan fraværet af en mand. Således skriver *BT*: "Forestil dig at gå i fitnesscenter uden mandehørm og mandeblikke". Ideen til det nye fitnesscenter "Wellness for kvinder" som netop er åbnet i Egå, stammer fra en mand, fortæller avisen. 32-årige Lars Kristiansen oplevede stor efterspørgsel blandt sine kvindelige bekendte efter et fristed, hvor kvinder kunne træne uden at blive bedømt og betragtet af mænd. Det er dog fysioterapeut Rikke Westergaard, som står for den daglige drift, for ingen mænd har adgang til centret. Ikke engang chefen.

(TVÆRFAGLIGHED) Hos Grindsted Fysioterapi & Træning har ejeren, fysioterapeut Grethe Jensen derimod lukket en mand ind. Kiropraktor Michael Vaarst har fået et lokale og er blevet medejer af stedet. "Det er et ønske om at udvide det tværfaglige samarbejde. Vi kommer til at dele lokaler og kan tilbyde vores rygpatienter en optimal behandling", siger Grethe Jensen til *Jydske Vestkysten*.

(INKONTINENS) Og så kan *Fyens Stiftstidende* fortælle, at "Teenage-piger tisser i bukserne". Det er en oplysning, avisen er kommet i besiddelse af efter at have kigget i et bachelorprojekt fra fysioterapeutskolen i Odense. Flere end hver tredje pige i fynske 10. klasser oplever inkontinens, og de fleste er påvirket af det i deres hverdag. "Det er meget overraskende for os, at så mange har problemer med inkontinens allerede som helt unge," siger Tina Jakobsen, en af de tre fysioterapeuter bag undersøgelsen. De har også et bud på, hvorfor pigerne ikke kan holde på vandet: Skolernes toiletter er nogle steder så ulække, at pigerne går og holder sig alt for længe.

Seniorhåndbogen 2007

Råd/fakta Seniorhåndbogen giver råd og fakta om økonomi og jura og henvender sig til dem, der planlægger deres seniorliv. Bogen omtaler bl.a. den økonomiske og praktiske hjælp, man kan få fra det offentlige ved skavanker og sygdom, for eksempel i afsnittet "Hjælp ved ned-sat funktionsevne".

Marianne Zerlang og Kenneth Handgaard. "Seniorhåndbogen 2007". Forlaget Jurainformation. ISBN 978-87-91766-54-1. 166 sider. Pris: 149 kr.

Selvhelbredelse

Redskaber ■ Forfatterne introducerer en inspirerende vifte af gamle og nye teknikker, der har til hensigt at aktivere kroppens og sindets selvhelbredende kræfter. Bogen viser forskellige måder, hvorpå man selv kan stimulere nogle af kroppens akupressur- eller akupunkturpunkter, så man kan give sig selv og sine nærmeste forebyggende behandlinger.

Ilchi Lee "Menneskelig teknologi. Redskaber til et vitalt liv" Borgens Forlag, 184 sider. Pris: 199,95 kr.

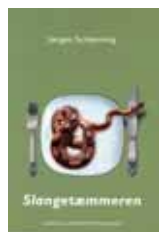

bøgerm.m.

ALS

Livet ■ Forfatteren bliver som 40-årig ramt af ALS. I bogen fortæller han om den vending, hans liv tog, da sygdommen angreb. Den før så succesrige og karrieremindede videnskabsmand er nu bundet til både kørestol og respirator. Bogen har væsentlige budskaber til ALS-patienter, til andre alvorligt syge, til pårørende og til personale i sundhedssektoren – men også til alle raske, der overvejer, hvad det helt grundlæggende er vigtigt at koncentrere tilværelsen om.

Jørgen Schiønning "Slangetæmmeren", Aarhus Universitetsforlag, ISBN 978 87 7934 306 1, 168 sider. Pris: 168 kr.

Børns udvikling

Færdigheder ■ Denne bog giver en samlet beskrivelse af børns udvikling af grundlæggende færdigheder som motorik, sprog, skrivning m.v. Bogen indeholder også bidrag om børn med særlige forudsætninger samt ny teori og praksis inden for udvikling og læring.

Hermundur Sigmundsson og Monika Haga "Udvikling af færdigheder hos børn" Dansk Psykologisk Forlag ISBN 978 87 7706 471 5. 241 sider. Pris: 348 kr.

Relationsbehandling

Psykatri ■ Alle fem bind er velegnede som undervisningsmateriale på såvel grunduddannelses- som videreuddannelsesniveauer for de forskellige personalegrupper inden for den psykiatriske del af sundhedsvæsenet.

Lars Thorgaard "Relationsbehandling i psykiatrien – i 5 bind" Psykinfo forlaget. Pris: 249 kr. Kan bestilles: psykinfo@psykiatri.aaa.dk

Hjernen

Temabog ■ Afhængighed er et biologisk fænomen, som i forskellige kulturer antager forskellige former for afhængighedsskabende handlinger. Forfatterne beskriver de neurobiologiske principper, som kan føre til afhængighed, bl.a. af i form af spiseforstyrrelser. Bente Klarlund Pedersen forklarer i et kapitel om motionens indvirkning på psyken.

HjerneForum "Den afhængige hjerne". Bogen kan bestilles på www.hjerneforum.dk

Alternativ bevægelse

Strømninger ■ Bogen er en rejse gennem de sidste tredive års alternative bevægelse, der er udsprunget af en søgen efter dybere mening og helhed. Bogen giver et kritisk og seriøst overblik over tidens strømninger, veje og vildveje inden for sundhed, selvindsigt og spiritualitet.

Jens Erik Risom "På sporet af elefanten" Borgens Forlag, 257 sider. Pris: 249,95 kr.

Se deadlinelisten på side 33

Deadlines for 2007

Blad nr.	deadline	Udkommer
9	19.04	
10/11	16.05	5. maj
12	31.05	1. juni
13	14.06	15. juni
14	09.08	29. juni
15	23.08	24. august
16	06.09	7. september
17	20.09	21. september
18	04.10	5. oktober
19/20	01.11	19. oktober
21	15.11	16. november
22	29.11	30. november
		14. december

KALENDER

Her annonceres møder samt bringes nyt fra regioner, faggrupper, fraktioner m.fl.

Materiale bedes sendt på email: redaktionen@fysio.dk eller med post til: Danske Fysioterapeuter redaktionen Nørre Voldgade 90 1358 København K.

Yderligere oplysninger:
Jonna Søgaard Harup
tlf.: 33 41 46 32
fax: 33 41 46 14

Fysioterapeuten nr. 9

udkommer 5. maj

Deadline 19. april

Fysioterapeuten nr. 10/11

udkommer 1. juni

Deadline 16. maj

REGION SYDDANMARK

■ ER FYSIOTERAPI RELEVANT I SUNDHEDSØKONOMISK FORSTAND

Kom og hør sundhedsøkonom Jakob Kjeldbjerg tale om, hvordan man argumentere overfor beslutningstagerne når ressourcerne er begrænset.

Tid: Torsdag den 26. april kl. 19 - 21.30.

Sted: Kolding Bibliotek, Slotsøvejen 4, Kolding.

Tilmelding senest onsdag den 11. april til Marianne Schultz på telf.: 7555 3717 eller mail.marianne@aaganet.dk. Oplys arbejdssted og telefonnr. af hensyn til evt. aflysning.

■ TEMADAG FOR BØRNEFYSIOTERAPEUTER PÅ FYN

Tid: Fredag den 20. april kl. 8.15 - 15.

Sted: Platanhaven, Platanvej 15, Odense M.

Pris: 150 kr. for hele dagen, 100 kr. for formiddag eller eftermiddag uden frokost.

Program: Formiddagen indeholder gensidig orientering, herunder orientering om diplomuddannelsen i rehabilitering af børn, oplæg og debat om strukturreform og børnefysioterapi ved regionsformand Charlotte Fleischer. Medema fremviser produkter til børn. Eftermiddagen indeholder undervisning om

søgning af specifik viden og kritisk læsning relateret til børnefysioterapi ved fysioterapeut Jytte Falmår og en bibliotekar fra CVU-Lillebælt.

Tilmelding: Bindende tilmelding til Trine Elmkær senest den 12. april 2007 på 6310 5131 eller trine.elmkaer@skolekom.dk. Betaling skal ske samtidig på kontornr. 7590-1856049 ved Trine Elmkær Sørensen. Det er meget vigtigt, at indbetaler skriver navn eller arbejdssted ved overførsel.

REGION MIDTJYLLAND

■ TEST OG MÅLEMETODER

Holstebro og Århus

Underviser: Thomas Maribo, fysioterapeut, cand.scient.san., Projekt Måleredskaber, Danske Fysioterapeuter.

Tid: Torsdag den 12. april kl. 18-21.

Sted: Holstebro Sygehus. Sal 1, indgang U, 6. etage (2. sal).

Tid: Torsdag den 19. april kl. 18-21.

Sted: Århus Sygehus Nørrebrogade. Lokale oplyses ved tilmelding.

Pris: 30 kr., som betales ved arrangementet. I prisen er inkluderet sandwich og sodavand.

Tilmelding: Holstebro senest onsdag den 4. april og Århus senest onsdag den 11. april til [email ulla@kildall.dk](mailto:ulla@kildall.dk) eller telefon 8870 7131.

FAGFORA FAGGRUPPER

■ BÆKKENBUNDSTRÆNING PÅ HOLD

Årsmøde, generalforsamling og temadag

Fagforum for gynækologisk obstetrisk fysioterapi

Kom og lad dig inspirere til hvordan man kan sammensætte og progrediere et træningsforløb i bækkenbundstræning.

Der vil være oplæg fra bestyrelsen, men dagens øvrige indhold er meget op til de forskellige fremmødte. Der vil være rig mulighed for at debattere og udveksle erfaringer. Der vil selvfølgelig også være den obligatoriske generalforsamling samt en lækker frokost.

Tid: Lørdag den 28. april kl. 10 - 16.

Sted: Hvidovre Hospital.

Målgruppe: Medlemmer af Fagforum Gynøbs.

Pris: Gratis.

Program: Se 'Gynøbsen - forår 2007'. (Udkommer snart.)

Tilmelding: Senest den 14. april på e-mail til Ulla Due ulla.due@get2net.dk eller på tlf. 2536 5129.

Du skal oplyse dit fulde navn, mailadresse og telefonnummer. OBS! Du kan ikke bruge den normale elektroniske tilmeldingsblanket på hjemmesiden.

■ **GENERALFORSAMLING**

Ergonomigruppen - et fagforum under Danske Fysioterapeuter
Tid: Mandag den 7. maj kl. 17.00 – 18.30.
Sted: Hotel Grand Park, Ørnumvej 6, 4220 Korsør.
Dagsorden i henhold til Ergonomigruppens vedtægter
 Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, bedes indsendt senest 8 dage før til sekretær Thomas Levin på mail: tl@amk.kk.dk

■ **ARBEJDSMILJØ PÅ LEDELSESGANGEN**

Tid: Torsdag den 12. april kl. 13 – 16.
Sted: Lokale 07 hos Sundhedsorganisationerne, Nørre Voldgade 90, København K (Lige ved Nørreport Station).
 Ser virksomhedslederne en økonomisk gevinst ved at have et godt arbejdsmiljø? Hvordan får vi virksomhedslederne i tale? Hvordan får vi igangsat arbejdsmiljøtiltag på virksomheden? Hvordan øger vi virksomhedernes egenindsats? Hvilke tanker gør virksomhedslederne sig om fysio- og ergoterapeuters bidrag til området?
 Disse og flere spørgsmål

vil blive berørt på temadagen med udgangspunkt i resultaterne fra en bacheloropgave samt konkrete erfaringer fra Holbæk Kommune:
Pris: 250,- kr. (medlemmer af faggrupperne og studerende) – 350,- kr. (ikke medlemmer).
Tilmelding: Bindende tilmelding på www.ergonomi.dk senest den 1. april 2007. Begrænset antal pladser. Ved registrering fremsendes en bekræftelse.
Betaling: Betaling skal ske umiddelbart efter tilmelding på Ergonomigruppens konto: 1199-9210199.

Eventuelle spørgsmål kan rettes til Søs Krebs: sskr@gentofte.dk
Arrangør: Ergoterapeuter i Arbejdsliv – Landsfagligt netværk under Ergoterapeutforeningen
 Ergonomigruppen – et fagforum under Danske Fysioterapeuter.

■ **GENERALFORSAMLING**

Faggruppen for Bassinterapi
Tid: Lørdag den 28. April kl. 11.
Sted: Bullerup Svømmebad, Mølledammen 10 A, 5320 Agedrup.
Dagsorden
 1. Valg af ordstyrer og referent
 2. Formandens beretning
 3. Regnskab

4. Indkomne forslag
 5. Valg af bestyrelse og suppleanter
 6. Fastsættelse af kontingent
 7. Valg af revisor og revisorsuppleant
 8. Eventuelt
På valg er:
 Anne Downey, Nanna Felsager Jacobsen og Ina Lesager er på valg.
 Alle tre modtager genvalg
 Forslag skal være bestyrelsen i hænde senest den 14. april.
 Bestyrelsen vil gerne drøfte problematikken omkring de nye regioners tilskud til leje af bassin for privat praktiserende.

■ **TEMADAG OM DYBDEAFSPÆNDING OG LEDMOBILISERING**

Er du udbrændt og mangler energi???
Faggruppen for Bassinterapi
 På opfordring fra medlemmer gentager faggruppen denne temadag. Oplev på egen krop at få energien igen ved hjælp af dybdeafspænding og ledmobilisering i varmt vand.
Tid: Lørdag den 28. april kl. 12 – 17 inkl. frokost.
Sted: Bullerup Svømmebad, Mølledammen 10 A, 5320 Agedrup.
Pris: 750 kr.
Underviser: Trine Risum, Faggruppen for Bassinterapi
Tilmelding: Senest den 1.

april 2007 på www.bassinterapi.dk. Tilmelding gældende fra betalingsdato og er bindende.
 Ring til Anne Downey 3860 9565 for yderligere oplysninger.

■ **GENERALFORSAMLING 2007**

Geronto-Geriatrisk Fagforum
Tid: Lørdag den 12. maj kl. 11 – 12.
Sted: Festsalen, Områdecenter Baunehøj, Baunehøjvej 22, 2800 Kgs. Lyngby.
Dagsorden:
 1. Valg af ordstyrer.
 2. Valg af referent.
 3. Bestyrelsens beretning.
 4. Fremlæggelse af revideret regnskab.
 5. Fastsættelse af kontingent.
 6. Indkomne forslag.
 7. Valg til bestyrelsen
 Signe Groth, ønsker ikke genvalg
 Eva Due Rabenslag, genopstiller
 Jonna Brandt, genopstiller
 8. Valg af revisor
 9. Evt.
 Forslag til generalforsamlingen skal være formanden i hænde senest d. 8. april.

■ LANDSMØDET 2007

Tid: Fredag den 11. og lørdag den 12. maj
Sted: Festsalen, Områdecenter Baunehøj, Bauneporten 22, 2800 Kgs. Lyngby.

Program:

Fredag d. 11. maj

Kl. 14 – 14.45 Ankomst og kaffe med brød.

Kl. 14.45 – 16.45 Test og Målemetoder v/Thomas Maribo.

Kl. 17 – 18 Senior Fitness Test – et oplæg om brug i praksis

Kl. 18 – 19.30 Cafe og spisning.

Kl. 19.30 – 21 Shuttle test.

Lørdag d. 12. maj

Kl. 9 – 11 COPM, "Den motiverende samtale" v/ ergoterapeut Tina Kiegstad og fysioterapeut Anette Bang Falkeborg.
Kl. 11 – 12 Generalforsamling.

Kl. 12 – 12.45 Frokost.

Kl. 13 – 15 Bergs Balance-test v/Bjørn Hesselbo.

Kl. 15 – 15.30 Evaluering og afslutning.

Pris: kr. 650,- for medlemmer og kr. 850,- for ikke-medlemmer.

Hold øje med vores hjemmeside – der vil evt. være mulighed for overnatning.

Deadlines for 2007

Blad nr.	deadline	Udkommer
9	19.04	5. maj
10/11	16.05	1. juni
12	31.05	15. juni
13	14.06	29. juni
14	09.08	24. august
15	23.08	7. september
16	06.09	21. september
17	20.09	5. oktober
18	04.10	19. oktober
19/20	01.11	16. november
21	15.11	30. november
22	29.11	14. december

PRAKSISCERTIFIKAT 2007

Datoer for forårets kurser kan findes på hjemmesiden.
 Stadig ledige pladser over hele landet
 Se www.fysio.dk/praksis_privat

UDDANNELSE

OVERBLIK:

Faggruppen for akupunktur
Akupunkturuddannelse
side 34

Faggruppen for MTT
Kursus i medicinsk træningsterapi
side 34

Geronto Geriatrisk Fagforum
Fysio-pilates
side 34

Hanne Refstrup
Pilates
side 35

Danske Fysioterapeuter. Faglig afdeling
Fysioterapi og smerter
side 35
Sundhedsfremme på arbejdspladsen
side 36

Holten Institutt
Kurser og jubilæumsseminar
side 36
Understand and Explain Pain
side 36
Understand & Explain Pain og Moving with pain
side 40

Correction
Led-manipulation og manuelle teknikker
side 39

Natural Balance Pilates
Stott Pilates
side 39

Syddansk Universitet
Master i Fitness og træning
side 39

Finn Thomsen
Myofacial Release Technique
side 39

IT Universitetet
Bliv master
side 38

Center for Neurorehabilitering
Kørestolstilpasning i praksis
side 38

Institut for Idræt
Master i Idræt og velfærd
side 38

Danmarks Pædagogiske Universitet
Kandidatuddannelser 2007
side 38

ProAcademy
Funktional Træningsterapi
side 37
Proapilates Uddannelse
side 37
Løbestilsanalyse
side 37
Primal Reflec Release Technique
side 37

■ AKUPUNKTURUDDANNELSE 2007

Faggruppen for akupunktur
Faggruppen udbyder en uddannelse i akupunktur, som er sammensat af fem kurser. Uddannelsen er specifikt målrettet fysioterapeuter og giver deltageren solide teoretiske og kliniske færdigheder i anvendelsen af akupunktur på et videnskabeligt og evidensbaseret grundlag. Se beskrivelsen af uddannelsen og DFFA's kompetenceprofil på www.akupunkturer.dk

- *Kursus I* – Hvidovre Hospital den 20.- 22. april.

- *Kursus II* – Horsens Sygehus den 1. - 3. juni.

- *Kursus I* - Horsens Sygehus d. 17. - 19. august.

Pris: kr. 5500 for medlemmer af faggruppen og kr. 5800 for ikke-medlemmer

Tilmelding: www.akupunkturer.dk

Ole Andersen
akupunktur@andersen.tdcadsl.dk

■ KURSUS I MEDICINSK TRÆNINGSTERAPI

Ekstremitet 1

Tid: Lørdag den 21. og søndag den 22. april kl. 9 – 17.

Sted: Benefit- Skørping

fysioterapi, Møllevej 2, 9520 Skørping.

Emne: Behandling af muskuloskeletale lidelser i Ekstremiteter.

Formålet er at præsentere og afprøve muligheder for behandling af lidelser i OE og UE' s store led, Skulder, albue og hofte, knæ med medicinsk træningsterapi (MTT). Der vil være en stor vægtning af praktisk afprøvning, øvelsesvalg og opbygning af øvelsesprogrammer.

Pris: 2100 kr. incl. forplejning.

Tilmelding: Denis Nyboe tlf.: 9839 1292 eller info@skoerping-benefit.dk senest den 4. April 2007.

Betaling: Reg. nr.: 9812 kontonr.: 00015723.

Arrangør: Faggruppen for Medicinsk Trænings Terapi.

■ FYSIO-PILATES - BEGYNDERKURSUS

Geronto-geriatrisk fagforum

Tid: Fredag den 22. juni kl. 12.30 – 16.30.

Sted: Lokalcenter Abildgården, Skovvangsvej 99, Århus N.

Program:

Kl. 12.30 – 14 Workshop – en Fysio-pilates lektion
Kl. 14 – 14.15 Kaffe/frugt pause

Kl. 14.15 – 15.15 Teori om Fysio-pilates

Kl. 15.15 – 16.20 Work-

shop med praktiske øvelser

Kl. 16.20 – 16.30 Afslutning/evaluering.

Underviser: Mette

Karlskov, fysioterapeut.

Pris: 275 kr. for medlemmer af Geronto-geriatrik fagforum, 475 kr. for medlemmer.

Deltagerantal: 20

Husk at medbringe selv måtte, pude, lang elastik og små håndvægte

Tilmelding: På www.gerontofys.dk, husk at

notere kursusnavn Fysio-pilates.

Betaling: Sparbank Vest:

Reg.nr. 9891 kontor nr.

0003125947

■ TEMADAG OM FYSIOTERAPI

OG SMERTER

- med fokus på kroniske smertepatienter

Ide og formål

Formålet med denne temadag er at sætte fokus på nye smerteteorier og behandling af kroniske smertetilstande. Behandling kræver en bred tværfaglig indsats – en bio-psyko-social tilgang.

Hvordan arbejder fysioterapeuter med kroniske smertetilstande? Hvad er det for smertemekanismer fysioterapeuter går ind og påvirker og hvilke behandlingsmetoder har vi til rådighed?

Indhold bl.a.

- Nye smerteteorier, håndtering af kroniske smertepatienter.
- Diagnostik og målemetoder i forhold til den kroniske smertepatient.
- Diagnostik og klassifikation.
- Klinisk differentiering mellem nociceptive og neuropatiske smerter.
- Workshop 1 med eksempler: Hvordan kan manuel behandling lette smerte?
- Workshop 2 med eksempler: Hvordan kan bevægelse lette smerte?
- Workshop 3 med eksempler: Hvordan kan elterapi lette smerte?

Læs mere om temadagen og tilmeld dig på www.fysio.dk/kurser

Praktiske oplysninger:

Tid: 30. august 2007

Sted: Skejby Sygehus, Århus

Deltagerantal: 100-150 fysioterapeuter

Pris: Kr. 1490,- incl. forplejning, eksternt

Tilmeldingsfrist: Senest 12. juni 2007.

Undervisere bl.a.: Anders Schou-Olesen, overlæge, Tværfagligt Smertecenter, Aalborg Sygehus, Bjarne Rittig Rasmussen, fysioterapeut, MmedSc, Per Lind, fysioterapeut, specialist i musculoskeletal fysioterapi, Helge Kasch, MD, PhD, Deborah Falla, fysioterapeut, ph.d, Center for Sansemotorisk Interaktion, Aalborg Universitet, Ole Andersen, fysioterapeut, Dip Akupunktur, MPH stud. m.fl.

Planlægning: Bjarne Rittig Rasmussen, fysioterapeut, MmedSc, Hanne Lisby, fysioterapilærer, Master i etik og værdier i organisationer, Sundheds CVU Aalborg, Vibeke Pilmærk, faglig redaktør og Susan Kranker, faglig konsulent, Danske Fysioterapeuter

PILATES ?

**Pilates Instruktør kurser for fysioterapeuter
Juni / August 2007**

Se www.pilatesnord.dk eller kontakt

**Fysioterapeut og pilatesinstruktør
Hanne Refstrup på telf. 27126664/96252548**

Siden april 2005 har jeg uddannet
52 pilatesinstruktører.

Medicinsk Trænings Terapi 40 år Kurser og jubilæums- seminar for 2007

Sted: Sundhedscenter Nord, 8700 Horsens
Tid: Torsdag d. 24. maj - Fredag d. 25. maj
Tema: MTT For Ældre, 2 dage

Sted: Odder Fysioterapi, 8300 Odder
Tid: Lørdag d. 26. maj - Søndag d. 27. maj
Tema: MTT For Rygsmerter, 2 dage

Tilmeldingsfrist er d. 9. maj 2007 - tilmeldingen er bindende!

Sted: Træningscenter Skagen, 9990 Skagen
Tid: Torsdag d. 13. september - Fredag d. 14. september
Tema: MTT For Ældre, 2 dage

Sted: Træningscenter Skagen, 9990 Skagen
Tid: Lørdag d. 15. september - Søndag d. 16. september
Tema: MTT For Nakke/Skuldersmerter, 2 dage
Tilmeldingsfrist er d. 1. september 2007 - tilmeldingen er bindende!

Sted: Ringsted sygehus, Fysioterapien, 4100 Ringsted
Tid: Lørdag d. 10. november - Søndag d. 11. november
Tema: MTT For Skulder/albue og håndledsmerter, 2 dage
Tilmeldingsfrist er d. 26. oktober 2007 - tilmeldingen er bindende!

Max deltagerantal: 22
Patientdemonstration begge dage.
Husk træningstøj og skriveredskaber.

Underviser:

Tom Arild Torstensen, B.Sc (Hons) P.T., Cand. Scient, specialist i manuel terapi MNFF.

Pris pr. kursus:

Kr. 2.500,- eksklusiv moms.
Med i prisen er en professionelt lavet DVD på det aktuelle tema (100 min.), en teori- og en øvelses manual samt forplejning i undervisningstiden.

Tilmelding og information:

Proterapi A/S, tlf. 43444200 - fax 46944236
www.proterapi.dk - E-mail: pt@proterapi.dk

JUBILÆUMSSEMINAR - MTT 40 ÅR

Sted: København d. 12.-13. maj
Tid: Lørdag d. 12. maj
Tema: 40 års jubilæum for Medicinsk Trænings Terapi "Moving with Pain", festjubilæumsseminar med inviterede foredragsholdere.

Tid: Søndag d. 13. maj
Tema: "Understand and Explain Pain", jubilæumsseminar m/Lorimer Moseley, PhD.
Pris: Kr. 1.900 ex. moms pr. dag, begge dage kr. 3.400 ex. moms. Inkluderer seminar materiale, frokost og kaffe/te pauser.

Tilmelding:
Proterapi A/S, tlf. 43444200 - fax 46944236,
www.proterapi.dk - E-mail: pt@proterapi.dk

Yderligere information om kursernes og seminarets indhold bedes rettet til:

Tom Arild Torstensen, E-mail: info@holteninstitute.com eller
www.holteninstitute.com, tlf. 0046 8 446 05 57

■ SUNDHEDSFREMME PÅ ARBEJDSPLADSEN - rammer og lovgivning / hvorfor og hvordan i praksis

Idé og formål:

På grund af stor tilslutning til kurset i februar 2007 afholdes dette ekstrakursus.

Går du med tanker om at arbejde hel- eller deltids med arbejdsmiljørådgivning eller markedsbaserede sundhedsydelse til virksomheder - såsom motion som forebyggelse, sundhedscheck etc.? I så fald er det helt nødvendigt at være fortrolig med gældende rammer og lovgivning på markedet og den viden vil du blive introduceret til. Du bliver også præsenteret for, hvordan du helt konkret kan arbejde med tilbud til arbejdspladsen om sundhedsfremme som f.eks. fysisk aktivitet, sundhedsprofiler og test. Desuden sættes fokus på, hvilke krav der kan stilles til fysioterapeuter, der ønsker at udbyde sundhedsydelse på markedsvilkår.

Læs mere om kurset og tilmeld dig på www.fysio.dk/kurser

Målgruppe:

Fysioterapeuter

Praktiske oplysninger:

Tid: 4. september 2007

Sted: Severin Kursuscenter, Middelfart

Pris: Kr. 1.900,- inkl. forplejning

Deltagerantal: 24 fysioterapeuter

Tilmelding: Senest 7. juni 2007

Undervisere: Lisbeth Falsig Tordrup, fysioterapeut, Arbejdstilsynet, tilsynscenter 4 og Anne Blædel, sundhedskonsulent, Folkesundhed København

Planlægning: Susan Kranker, faglig konsulent, Danske Fysioterapeuter

Understand and Explain Pain

København 12-13 mai, Det Kongelige Bibliotek, Den Sorte Diamant

13 mai - Lorimer Moseley PhD

12 mai - Jubilæumsseminar MTT - 40 år

Påmelding: www.proterapi.dk og info om programmet

www.holteninstitute.com

Pris: Begge dage 3.400 + moms, eller 1.900 + moms pr. dag

www.holteninstitute.com

Funktionel Træningsterapi

Funktionel Træningsterapi er et 100% målrettet kursus med fokus på redskaber til individuel træning og holdtræning, som kan foregå i eget hjem enten med terapeuten eller som selvtræning. Motivationen for udvikling af dette kursus er at tilbyde et målrettet kursus, som tilgodeser loven om genoptræning i både den primære og sekundære sektor. Desuden at ruste den enkelte terapeut til at kunne varetage de mange genoptræningsopgaver.

Kurset er opdelt i en teoretisk og praktisk del. Kurset giver redskaber til direkte anvendelige øvelser, særligt i relation til ADL færdigheder.

Specialergoterapeut Kirsten C. Pedersen vil gennemgå træning af underarm/hånd med fokus på vigtigheden af hånden som en del af hverdagens funktioner. Fysioterapeut Pernille Springer instruerer i genoptræning af de mest gængse problematikker i bevægeapparatet

Målgruppe: Fysioterapeuter, som ønsker inspiration til træning efter tilskadekomst, sygdom, forebyggelse og vedligeholdelse af funktion og færdighed.

Undervisere: Ergo. Kirsten C. Pedersen, Fys. Pernille Springer.

Pris: 1.695 kr. (inkl. frokost, kaffe/te og kursusmanual).

Tid og sted: Onsdag 18. apr 2007, kl. 9.30-16, Slagelse.

Tilmelding online på
www.proacademy.dk
eller ring 4362 6243.

PROapilates Uddannelse

PROapilates uddannelse giver dig en solid ballast for at kunne anvende, instruere og forstå Pilates systemet til en bred målgruppe. Uddannelsen er udviklet med henblik på at tilgodese behovene for såvel individuel Pilates træning som holdtræning. Uddannelsen er baseret på den moderne udvikling af Joseph Hubertus Pilates' originale principper, og indeholder den del af Pilates systemet, som kaldes „Matwork“. Uddannelsen er meget praktisk orienteret med konstant kobling af den teoretiske baggrund for systemet. Der lægges vægt på, at du lærer øvelserne og lærer at undervise og instruere andre mennesker. Desuden lægges stor vægt på tilpasning af øvelserne i forhold til den enkeltes niveau – dvs., der arbejdes med modifikationer i hver eneste øvelse. Uddannelsen er af 50 timers varighed og forbereder dig til at kunne gå til eksamen, som ligger et par måneder efter endt uddannelse.

Målgruppe: Uddannelsen henvender sig til terapeuter, der ønsker at undervise i Pilates individuelt eller på hold. For at kunne starte på uddannelsen anbefaler vi praktisk erfaring med Pilates på egen krop.

Undervisere: Hilde Gudding, fysioterapeut, Tina Jensen, fysioterapeut, No 1 inkelmann, afspændingspædagog DAP.

Pris: 12.800 kr. (inkl. kaffe/te og frugt, udførlig undervisningsmanual samt bogen „Anatomy of movement“).

Tid og sted: Randers, 7. til 11. maj 2007 samt 4. til 8. jun 2007. Alle dage inkl. Der undervises fra kl. 10-15.

Albertslund, 24. til 28. sep 2007 samt 15. til 19. okt 2007. Alle dage inkl. Der undervises fra kl. 8.30-13.30.

Tilmelding online på
www.proacademy.dk
eller ring 4362 6243.

Løbestilsanalyse

Løb er en hård træningsdisciplin og derfor er det vigtigt at kroppen ikke belastes unødigt og derfor er løbestilsanalyse er et fantastisk redskab til at forbygge fejl- og overbelastninger.

Kurset indeholder en teoretisk baggrund for løbestilsanalyse og det nødvendige udstyr, i form af videoudstyr og løbebånd vil blive diskuteret og demonstreret. Deltagerne kommer til at udføre den praktiske del af løbestilsanalysen, herunder holdningsanalyse, specifikke tests og optagelse af løbet på løbebånd. Desuden vil kurset indeholde et oplæg om optræning, udspænding, sko, indlæg og, i videst mulig omfang, patientdemonstrationer.

Målgruppe: Kurset henvender sig til fysioterapeuter, idrætsuddannede og andre med god kendskab til anatomi, biomekanik og ikke mindst, interesse for løb.

Underviser: Fysioterapeut Henrik Koblauch.

Pris: 1.395 kr. (inkl. frokost, kaffe/te, frugt og kursusmanual).

Tid og sted:

Lørdag 14. april 2007, kl. 10-17, Tåstrup.

Søndag 29. april 2007, kl. 10-17, Odense

Tilmelding online på
www.proacademy.dk
eller ring 4362 6243.

Primal Reflex Release Technique

Primal Reflex Release Technique (PRRT) er et manuelt koncept, baseret på påvirkning af moro- og fleksorreflekserne, også kaldet de nociceptive reflekser og deres påvirkning ved traume, med smertefrihed eller lindring til følge. PRRT er en nylig udviklet behandlingsmetode indenfor smertebehandling, samt et koncept uden bivirkninger, men med voldsom stor effekt i relation til normalisering af muskeltonus og smerte. Undersøgelsesgangen og behandlingsteknikkerne er hurtige og lette at implementere, og oplagt indenfor behandling af det muskuloskeletale system. PRRT er en yderst anvendelig metode i den moderne rehabilitering, og udstyrer den enkelte terapeut med et fantastisk koncept til dæmpning af smerter og følgende gennemførelse af øvelserterapi, hvis dette ønskes. **Det skal prøves!**

NB! Undervisningen foregår på engelsk.

Målgruppe

Fysioterapeuter, der til daglig har en manuel tilgang til behandling af patienter.

Undervisere

Robert Lardner – amerikansk fysioterapeut med mange års uddannelse i Lund (Sverige). Har egen praksis i Chicago og er pt. instruktør for "the Post Graduate Chiropractic program for Southern California University of Health Sciences". Tomas Pilsborg - fysioterapeut (fungerende underviserassistent).

Pris

5.600 kr. inkl. forplejning, manual og PRRT HomeStudy Course (værdi USD 197,-)

Tid og sted

21. til 22. april 2007, kl. 10-17 / 9-16, København.

Tilmelding online på
www.proacademy.dk eller
ring 4362 6243.

OPLEV ITU!

ÅBENT HUS 26.04.2007 kl.15-19

Bliv master i SundhedsIT

Uddannelsen giver dig kompetencer til at:

- ▶ Designe og udvikle innovative it-anvendelser, fx EPJ og kliniske systemer eller it der aktivt inddrager patienterne
- ▶ Analysere, planlægge og lede it-forandringsprocesser i sundhedssektoren

SundhedsIT henvender sig til sygeplejersker, læger, jordemødre, fysio-/ergoterapeuter, bioanalytikere og samfundsvidenskabelige bachelorer eller lignende. Der kræves mindst to års relevant erhvervs erfaring fra sundhedssektoren.

www.itu.dk/sundhedsit

www.itu.dk/sundhedsit

Rued Langaards Vej 7 | 2300 København S | tlf: 7218 5000 | www.itu.dk

INSTITUT FOR IDRÆT
KØBENHAVNS UNIVERSITET

Master i Idræt & velfærd

Master i Idræt & Velfærd udbydes igen i september 2007

Uddannelsens mål er at udvikle de studerendes evne til at analysere samfundsmæssige problemstillinger, som er knyttet til idræt, fysisk aktivitet og sundhed. Formålet er, at de studerende kan bidrage til skabelsen af netværk og partnerskaber, som kan være med til at løse problemer som fedme og ensomhed, der truer livskvaliteten i det moderne velfærdssamfund.

Informationsmøde om uddannelsen
Torsdag den 26. april 2007 kl. 17-19
Store Auditorium, Nørre Alle 53, 1. 2200 Kbh. N

Ansøgningsfrist
Tirsdag den 22. maj 2007

Information på www.ifi.ku.dk/evu/ eller
Ole Skjerk: oskjerj@ifi.ku.dk tlf.: 3532 1744

Institut for Idræt, Københavns Universitet, Nørre Allé 51, 2200 København N
Tlf.: 3532 0829 Fax: 3532 0870 e-mail: IFI@ifi.ku.dk www.ifi.ku.dk

Kørestolstilpasning i praksis - hvad påvirker hvad?

Tid
Kursus 10. & 11. maj 2007 kl. 9-16

Sted
Center for Neurorehabilitering - Kurhus - Filadelfia
Kurvej 4, store festsal 4293 Dianalund

Underviser
Bengt Engström fra Sverige
Fysioterapeut & mekaniker

10. maj for personale, hvis arbejde indbefatter kørestolsbrugere (terapeuter, pleje/pæd.personale, bandagister, læger, psykologer)
Diskussion og ræsonnering om den siddende stilling - påvirkninger og reaktioner.

Hvilken betydning har stolens design? Hvordan tilpasses kørestolen?

11. maj for terapeuter, der arbejder med kørestolstilpasning (deltagelse forudsætter at have deltaget på 1. dagen 10. maj)
Praksis med egenerfaringer og arbejde med kørestolsbrugere.

Se uddybende beskrivelse på www.kurhus.dk

Pris 1. dag 950 kr. Pris 1.+2. dag 2250 kr.
incl. kaffe/the & frokost

Tilmelding senest 23. april 2007
til Uddannelses- og udviklingsafdelingen, Epilepsihospitalet
i Dianalund, 58 27 10 27 eller kfuddannelse@vestamt.dk

Center for Neurorehabilitering - Kurhus

generel pædagogik * generel pædagogik * pædagogisk antropologi * pædagogisk psykologi * pædagogisk sociologi * didaktik dansk * didaktik matematik * didaktik materiel kultur * didaktik musikpædagogik * generel pædagogisk antropologi * pædagogisk filosofi * pædagogisk psykologi * pædagogisk sociologi * Lifelong Learning * didaktik dansk * didaktik matematik * didaktik materiel kultur * didaktik musikpædagogik * generel pædagogisk antropologi * pædagogisk filosofi * pædagogisk psykologi * pædagogisk sociologi * didaktik dansk * didaktik matematik * didaktik mate

Danmarks Pædagogiske Universitet
The Danish University of Education

KANDIDAT- UDDANNELSER
2007

generel pædagogik * pædagogisk antropologi * pædagogisk filosofi * pædagogisk psykologi * pædagogisk sociologi * didaktik dansk * didaktik matematik * didaktik materiel kultur * didaktik musikpædagogik * generel pædagogisk antropologi * pædagogisk filosofi * pædagogisk psykologi * pædagogisk sociologi * Lifelong Learning * didaktik dansk * didaktik matematik * didaktik mate

DPU udbyder i efteråret 2007 kandidatuddannelser i generel pædagogik, pædagogisk antropologi, pædagogisk filosofi, pædagogisk psykologi, pædagogisk sociologi, Lifelong Learning og i didaktik inden for dansk, matematik, materiel kultur og musikpædagogik.

Der er informationsmøder i Århus den 17. april og i København den 19. april.

Læs mere på www.dpu.dk/kandidat

Correction

- dansk selskab for osteopati og manuel terapi -

Effektiv led-manipulation og manuelle tekniker til cervikalcolumna og den cervikothorakale overgang

Simple og de mest effektive undersøgelser og manipulationer samt andre manuelle tekniker til cervikalcolumna og den cervikothorakale overgang. Derudover vil der være relevante cases fra klinikken.

Teknikkerne kan bruges med det samme. Kurset er idrætsrelevant og relevant ved behandling af nakke/rygpatienter

Tid/Sted (1 dags kursus)

Lørdag d. 28.04.07 kl. 9-17, Fysioterapeutskolens i Århus eller

Søndag d. 29.04.07 kl. 9-17, Fysioterapeutskolens i København

Deltagerantal: Max 25 fysioterapeuter og læger

Undervisere: Uffe Stadager, osteopat D.O.

Jesper Bergstrøm, fysioterapeut, osteopat stud.

Pris: 1.600 kr. (prisen er incl. frokost, kaffe/the og kompendium.)

Tilmelding:

Online booking på vores hjemmeside www.correction.dk - klik på kurser for fysioterapeuter og derefter på online booking.

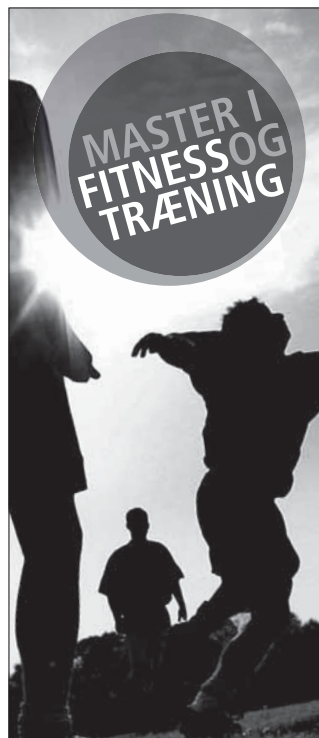
Bindende tilmelding efter først til mølle princippet.

Beløbet skal indb. på reg. 6610 kontonr. 0002505663

Beløbet refunderes ikke ved afbud fra kursistens side.

Ved yderligere spørgsmål: Uffe Stadager, 20 72 23 26

Læs mere om vores kurser på www.correction.dk

Master i Fitness og træning

Ny forskning viser, at træning og fysisk aktivitet har en gavnlig effekt på livs-stilssygdomme. Masteruddannelsen i fitness og træning giver dig mulighed for at opbygge kompetencer indenfor: Coaching, idrætspsykologi, motivation og kommunikation, fitness-, styrke- og konditionstræning samt ernæring. Uddannelsen henvender sig til: fitness-sektoren, sundhedssektoren (f.eks. Motion på recept), undervisere (f.eks. i gymnasiet, CVU) samt trænere.

For at søge ind skal du have en diplom- eller bachelorgrad og minimum to års erhvervs erfaring. Ansøgningsfrist er 15. maj 2007. Vi starter den 1. september.

Kontakt uddannelseskoordinator Thue Kvorning på telefon 6550 3498 eller e-mail tkvorning@health.sdu.dk og læs mere om uddannelsen på:

www.mef.sdu.dk

mef@health.sdu.dk

 SYDDANSKUNIVERSITET.DK

Stott Pilates® Uddannelse Fysioterapeuternes valg

Originalt koncept baseret på anatomiske og biomekaniske principper.

Hos os får du international certifikation i
Mat, Reformer, Cadillac, Chair & Barrels.

Godkendt af AF som uddannelse.

Efteruddannelsesprogram

Professionel tilgang, baseret på kvalitet og troværdighed.

Undervisningen foretages af certificerede Stott Pilates specialister.

Natural Balance Pilates®

Uddannelsessteder:

Århus: Thunøgade 19, baghuset 1. sal

København: Vestergade 20 C, stuen

PILATES

For mere info. ring til Århus, tlf: 8635 2403

Danmarks eneste Stott Pilates træningsstudie under license

www.naturalbalancepilates.dk - info@naturalbalancepilates.dk

Kursus i Myofacial Release Technique - MFR

Tid: Fredag d. 11.05.07 kl. 15.30-21.30
Lørdag d. 12.05.07 kl. 08.00-17.00
Søndag d. 13.05.07 kl. 08.00-15.30

Sted: Randers Centralsygehus - Fysioterapien

Indhold: Screening- og undersøgelsesteknikker
Behandlingsteknikker til dysfunktioner i cervicalcolumna, post./ant. thoracalcolumna, lumbalcolumna, - pelvis samt til over- og underekstremiteterne.
Der vil på kurset blive lagt vægt på den praktiske anvendelse af behandlingsteknikkerne.

Deltagere: 18 Fysioterapeuter

Underviser: Læge Torben Halberg - Hillerød

Pris: Kr. 3.285,-
Prisen er excl. mad under kurset. Der vil være mulighed for at spise i kantinen på hospitalet.
Kursusprisen dækker kursusmateriale/kompendium.

Tilmelding: Bindende tilmelding senest d. 20.04.07 efter "først til mølle princippet". Beløbet skal indsættes på konto Sparekassen Kronjylland reg. nr. 9329 - 0001607227. Eller sendes på crosset check til Finn Thomsen - Støvringgårdsvej 26, 8900 Randers, tlf. 8643 3344 mail. tina.finn@webspeed.dk
Husk at påføre navn, adresse tlf, kursusart samt mailadresse.

“Understand & Explain Pain” og “Moving with pain”

40 års jubileum MTT på Den Sorte Diamant, Det Kongelige bibliotek, København

Forskning viser at pasienter som bedre forstår smertemekanismer får mindre smerte og bedre funksjon. Hvordan forklarer du smerte for dine pasienter?

Lørdag den 12. maj 2007 “Moving with pain”

08.30-09.00	Registrering
09.00-09.40	Medicinsk Træningsterapi i 40 år. Fra Biomedicin til en biopsykosocial model for fysisk aktivitet som behandling. -Tom Arild Torstensen (Nor/Sve)
09.40-10.30	”Understanding the biology of pain within a psychosocial framework”. - Lorimer Moseley (Aus)
10.30-11.00	Frugt / kaffe / te
11.00-11.40	Hvor vigtig er patientens affektive reaktion som bevægelsens rædsel og katastrofale tanker for udfaldet af behandlingen? - Margreth Grotle (Nor)
11.40-12.20	Self-efficacy – hvor vigtig er patientens selvoplevede funktionsniveau (self-efficacy) for udfaldet af behandlingen? - Pia Thomeé (Sve)
12.20-13.15	Frokost
13.15-14.00	Moving with pain. How can graded exercise therapy normalize function for patients suffering from longstanding pain, stress, kinetic phobia, catastrophic thoughts, passive coping strategies and low self-efficacy? - Lorimer Moseley (Aus)
14.00-14.40	Rehabilitering et pædagogisk projekt. Bevægelse og kommunikation. Få ideer til rummelige og dynamiske metoder. - Hanne Møller (DK)
14.40-15.00	Frugt / kaffe / te
15.00-15.40	Dose/respons effekt af medicinsk træningsterapi for patienter med langvaring subacromial smerte. Resultater fra et randomiseret studie med et års opfølgning. - Håvard Østerås (Nor)
15.40-16.20	Fase I, II og III patienter. En ny klassificering, hvor både den Biomedicinske-, biopsykosociale model er integreret for at give patienten den rette behandling og genoptræning på det rigtige tidspunkt. - Tom Arild (Nor/Sve)
16.20-17.00	Paneldebat

Søndag den 13. maj 2007 “Understand & Explain Pain” (av Lorimer Moseley)

This one-day course is primarily lecture format but is interactive and entertaining. The introduction critiques popular paradigms of pain and provides evidence from across pain sciences in support of a paradigm that emphasises both the evolutionary importance, and complexity, of pain. The myriad factors that affect pain are presented from within this paradigm, which also provides the main rationale for providing pain physiology education to patients with persistent pain. The effects of providing accurate biological information about pain to patients have been investigated in a range of studies, from basic science to clinical trials. That evidence is presented and the likely mechanisms by which effects are mediated are discussed. The course aims to help clinicians answer key questions, for themselves but also for patients: Why does it still hurt? What do flare-ups mean? Why doesn't hurt equal harm? Finally, pain physiology education is presented as it is to patients.

Dr Lorimer Moseley is a clinical and research physiotherapist with a special interest in pain and brain sciences. He is co-author, with David Butler, of Explain Pain, which is now a key text for pain sciences at many universities. He has over 40 publications in international journals, over 70 published abstracts and has given over 50 invited and keynote presentations. He is recognised as an international expert in the treatment of chronic and complex pain disorders and is the first physiotherapist to be awarded a Nuffield Medical Fellowship by Oxford University. He is an entertaining and informative presenter.

Pris: En dag 1.900 ekskl. moms, begge dage 3.400 ekskl. moms. Information: www.holteninstitute.com.

Tilmelding kan skje enten på tlf 43444200, e-mail: pt@proterapi.dk eller på hjemmesiden www.proterapi.dk

JOB

Nyt job

Et medlem af DF må kun tage ansættelse i en månedslønnet stilling som fysioterapeut såfremt stillingsvilkårene er godkendt af DF. Hvis der er indgået overenskomst med DF om ansættelsesvilkår, må et medlem ikke tage ansættelse på vilkår, der er dårligere end overenskomstens.

Privat ansættelse

Alle, der ansættes mere end 8 timer om ugen skal have kontrakt med aftale om bl.a. løn. For indlejere skal der aftales provision m.v. Standardkontrakter til praksisområdet rekvireres på tlf.: 3341 4655 Ditte Aggerholm, mail: da@fysio.dk Kontrakter kan downloades på www.fysio.dk/praksis og privat

Amter/kommuner

Løntillæg skal forhandles ved ansættelsen. Sig ikke din nuværende stilling op, før du har et tilsagn om lønnen i den nye stilling. Yderligere oplysninger om løn- og ansættelsesvilkår fås hos tillidsrepræsentanten eller på www.fysio.dk

Udlandet

Hvis du søger oplysninger om arbejde i udlandet, kontakt Henriette L. Sørensen på tlf.: 33414654, mail: hls@fysio.dk

HOVEDSTADEN

Lions Kollegiet

Vil du være vores nye kollega
side 41

Helene Elsass Center

2 fysioterapeuter søges
side 42

Sundhedscenter Nørrebro

2 fysioterapeuter søges
side 43

Frederiksberg Hospital

Ledende terapeut til den Rehabiliterende Klinik
side 46

JYLLAND

Viborg Kommune

Leder til terapeuter og aktivitetsmedarbejdere
side 42

Aktiv Fysioterapi, Sønderborg

Fysioterapeut
side 43

Stutteri Egemose

Ridefysioterapeut søges
side 43

Århus Kommunes nye genoptræningscenter

Fysioterapeuter søges
side 43

Skive Kommune

Fysioterapeut
side 45

Regionshospitalet Randers, Ortopædkirurgisk afd.

Fysioterapeuter søges
side 47

FYN OG ØERNE

Østerport Fysioterapi & Træningsklinik

Fysioterapeut
side 41

CVU Lillebælt

Fysioterapeut
side 45

HELE LANDET

Smith & Nephew

Produktspecialister, fysioterapeuter søges
side 44

KLINIK TIL SALG

Så kalder Århus

Klinik til salg
side 45

Klinik på Sjælland

Klinik til salg
side 45

Stillingsblokada

på SOSU skolerne
side 47

Fysioterapeuten nr. 9

udkommer 5. maj

Deadline 19. april

Fysioterapeuten nr. 10/11

udkommer 1. juni

Deadline 16. maj

Fysioterapeut søges til ydernr. u. 30 timer

Stillingen er som lejer på provision med tiltrædelse snarest.

Vi er en moderne klinik med 4 fysioterapeuter og 1 sekretær.

Skriftlig henv. til

Østerport Fysioterapi & Træningsklinik
Jernbanegade 38 - 4800 Nykøbing F.
Kontakt Steen Schibstad – tlf. 4020 5740

LIONS KOLLEGIET

Vil du være vores nye fysioterapeut kollega?

Lions Kollegiet er en døgninstitution for yngre mennesker med fysiske og kognitive problemstillinger som følger af deres medfødte og erhvervede hjerneskader.

Brugergruppen er 71 brugere i døgndelen samt 30 brugere, der er tilknyttet daghjemmet.

Vi søger 1 vikar for vores fysioterapeut, der går på barsel.

En stilling på 37 timer om ugen med start 1. juni 2007.

Arbejdet er alsidigt og omfatter bl.a.: undersøgelse, træning, vurdering og tilpasning af hjælpemidler samt fx. holdtræning, bassintræning og rideterapi.

Vi søger en kollega, der har interesse for, eller erfaring med neurologi. Vi håber, at du værdsætter tværfaglige udfordringer og er i stand til at planlægge og prioritere selvstændigt mellem opgaverne.

Du vil blive ansat i et tværfagligt team, hvor det øvrige personale er social- og sundhedsassistenter, pædagoger samt en ergoterapeut.

Ansøgning til Ledende Terapeut Tove Holst, Lions Kollegiet, Tuborgvej 181 2400 København NV.

Ansøgningsfrist: d. 12/4 2007.

Ansættelsessamtaler vil foregå i uge 17.

Hvis du vil vide mere, kan du læse om os på Lions Kollegiets hjemmeside www.lions-kollegiets.dk eller kontakte Tove Holst på telefon 35 31 90 63.

2 fysioterapeuter søges

Helene Elsass Center er et nyt udviklings- og forskningscenter for Cerebral Parese, etableret af Elsass Fonden.

Med baggrund i evidensbaseret viden og den nyeste forskning tilbydes undersøgelser og vejledning af børn, unge og voksne med Cerebral Parese, samt rådgivning og videnformidling til familier, pårørende og professionelle.

Vi arbejder i det spændende og udfordrende felt mellem nyeste viden - brugernes præferencer og egne kompetencer.

Hvis indsigt mangler på et givet område - forsker vi selv for at erhverve ny viden.

Hvis kendte metoder ikke matcher den nye viden - udvikler vi selv nye metoder.

Har du lyst til at være med til noget nyt - noget banebrydende - noget der gør en forskel ?

Har du mod på at spænde helt fra forskning over undersøgelser til undervisning og formidling ?

Din base i dagligdagen er et tværfagligt team, der dækker alle aspekter og kompetencer i forhold til Cerebral Parese.

Helene Elsass Center tilbyder:

- spændende miljø præget af innovation og høj faglighed
- et dedikeret og engageret team
- multifacetteret hverdag og vedkommende opgaver
- stor grad af selvstændighed, ansvar og udviklingspotentiale
- faglige kurser og supervision - internt som eksternt
- fantastiske rammer og smukke omgivelser

Helene Elsass Center har brug for:

- fysioterapeut med viden om bl.a. styrketræning
- interesse for testning, forskning og videnformidling
- faglighed og engagement
- personlig glæde ved at bidrage aktivt til gavn for mennesker med Cerebral Parese

Det kan være en fordel at du kender til Cerebral Parese, men det er ikke et krav.

Yderligere oplysning om stillingen og Helene Elsass Center hos direktør **Peder Esben Bilde** - 3965 8500 / 2172 4550 - pe@elsasscenter.dk

Se mere på: www.elsasscenter.dk

Tiltrædelse: 1. juni 2007 i fuldtidsstilling

Ansøgningsfrist: 16. april 2007

Samtaler: uge 17

Løn i forhold til kvalifikationer og efter forhandling

Ansøgning med relevant dokumentation sendes til:

Helene Elsass Center
Holmegårdsvej 28
2920 Charlottenlund

VIBORG
KOMMUNE

LEDER TIL TERAPEUTER OG AKTIVITETSMEDARBEJDERE

Vi søger en leder med tiltrædelse senest den 1. juni 2007 eller efter aftale.

Driftsenhed Kildehaven er en af de 6 driftsenheder i sundhedsafdelingen. Driftsenheden yder praktisk hjælp, personlig pleje, træning, aktivitet og sygepleje til visiterede borgere.

Driftsenheden har en aktivitets- og træningsdel som varetager hele driftsenhedens aktivitets- og træningsopgaver. Endvidere huser driftsenheden et dagtilbud for hjemmeboende borgere med demens.

Til løsning af opgaverne i aktivitets- og træningsdelen har vi ansat 16 medarbejdere med forskellig baggrund. Ergoterapeuter, fysioterapeuter, socialpædagog, sosuhjælpere og sosuassistenter. Til ovenstående søger vi en ny leder, da den nuværende leder har søgt nye udfordringer.

Vi tilbyder:

- Spændende og udfordrende job med mulighed for indflydelse
- Selvstændige, engagerede og fagligt dygtige medarbejdere
- Muligheder for personlig og faglig udvikling
- Et tæt samspil og samarbejde med et engageret og dygtigt lederteam på 6 personer
- Samarbejde med de øvrige aktivitetskoordinatorer i de andre driftsenheder
- En udviklende, spændende og dynamisk arbejdsplads

Vi søger en person med følgende profil:

- Du har en relevant sundhedsfaglig uddannelse, fysioterapeut eller ergoterapeut, med relevant efteruddannelse og/eller videreuddannelse
- Du har erfaring og evne for ledelse og ressourcestyling og kan lide udfordringen i det
- Du har en positiv og anerkendende indstilling, et godt humør, er udadvendt og opsøgende
- Du har lyst og evne til at være en inspirerende og nærværende leder og ser mangfoldighed som en force
- Du har gode samarbejds-, formidlings- og kommunikations-evner
- Du er fortrolig med IT

Ønsker du yderligere oplysninger

Er du meget velkommen til at kontakte driftsleder Vibeke Boje på telefon 87 25 29 98

Løn og ansættelsesforhold efter gældende overenskomst

Ansøgningsfrist

Ansøgningen skal være os i hænde senest fredag den 20. april 2007 kl. 12.00. Afholdelse af ansættelsessamtaler vil ske i uge 17.

Ansøgning vedlagt relevante bilag sendes til:

Kildehavens driftsenhed

Att.: driftsleder Vibeke Boje

Kildehaven 2

8800 Viborg

Viborg Kommune
Rødevej 3
8800 Viborg

Telefon 87 87 87 87
www.viborg.dk

Aktiv Fysioterapi, Sønderborg

søger fysioterapeut til spændende og alsidigt arbejde.

Stillingen er på nuværende tidspunkt på deltid, men for personen med de rette kvalifikationer vil det kunne blive en stilling på fuld tid indenfor nærmeste fremtid.

Stillingen vil være en kombination af:

- Patientbehandling på klinik.
- Holdtræning indenfor genoptræning og motionshold.
- Hjemmebehandling
- Virksomhedsaftaler, hvor der tilbydes behandling, træning og rådgivning.

Du må gerne have erfaring indenfor ovenstående områder.

Stillingen er med opstart snarest.

Få yderligere information på www.aktivfys.dk eller tlf. 7448 7575.

Skriftlig ansøgning sendes til

Aktiv Fysioterapi, Bøffelkobbelvej 25, 6400 Sønderborg.
Att. John Heesch.

Stutteri Egemose Ridefysioterapeut søges

Til nystartet amtsgodkendt ridested søges engageret, flexibel ridefysioterapeut.

Du skal have humoristisk sans og være god til at samarbejde – til gengæld kan vi tilbyde et super medarbejderteam og masser af nærhed!

Du kan starte med det samme som vikar i etableret ydernummer.

Henvendelse til:

Stutteri Egemose, Hovedvejen 107, 8581 Nimtofte
tlf. 86 39 86 01, mobil 4084 7052 eller 2879 6105

Københavns Kommune åbner nyt sundhedscenter på Nørrebro

Sundhedscenteret tilbyder rehabilitering og livsstilsintervention til patienter med KOL, DMT2, hjertelidelser samt til borgere der har balanceproblemer. En stor del af patienterne vil have anden etnisk baggrund. Der vil være et tæt samarbejde med Folkesundhed København omkring borgerrettede interventioner.

Vi søger 2 fysioterapeuter, der har

- Et grundigt kendskab til og stor interesse for målrettet træning af de ovennævnte diagnosegrupper.
- Er fleksibel i forhold til arbejdsopgaver, -tilrettelæggelse, og -tid.
- Har lyst til at arbejde både selvstændigt og tæt sammen i team'et.
- Er god til at formidle og kommunikere mundtligt og skriftligt.
- Er god til at motivere, samt har lyst og kendskab til at arbejde med livstilsintervention.

Arbejdstid: 32-37 timer ugentlig. Sundhedscenteret vil have åbent 2 aftener om ugen og måske om lørdagen.

Stillingen aflønnes i henhold til gældende overenskomst med udgangspunkt i Ny Løn.

Se hele stillingsopslaget på www.kk.dk.

Ansøgning sendes eller mailes til

Centerchef Eva Borg, Sundhedscenter Østerbro,
Vordingborggade 22, 3. sal, 2100 København Ø,
eva.borg@suf.kk.dk **senest den 16. april 2007, kl. 12.00.**
Samtaler holdes den 20. april 2007.

Københavns Kommune ser mangfoldighed som en ressource og værdsætter, at medarbejderne hver især bidrager med deres særlige baggrund, personlighed og evner.

Vil DU være med til at opbygge Århus Kommunes nye genoptræningscenter?

Århus Kommunes nye genoptræningscenter modtager de første borgere til genoptræning efter ortopædkirurgisk behandling 1. maj. Vi søger derfor fysioterapeuter til ansættelse pr. 1. maj og pr. 1. juni.

I første etape modtages borgere efter følgende: akut skade/indlæggelse og ortopædkirurgisk indgreb ("traume"), spondylolideseoperation på baggrund af lumbal degenerativ diagnose, operation for discusprolaps på baggrund af lumbal degenerativ diagnose og indsættelse af hofteprotese.

Også borgere med idrætsskader, almene skader (uden indlæggelse), operationer i skulder/albue/knæ vil inden for en overskuelig periode skulle modtages i centret.

Der vil være meget fokus på samarbejde og faglig udvikling og videns- og kompetencedeling både internt og på tværs af såvel sygehuse som kommunale institutioner. Der er således behov for fysioterapeuter med en solid erfaring inden for træning af en - eller gerne flere - af ovennævnte diagnosegrupper, som har lyst og mod til at være med til at opbygge den nye organisation.

Du skal være fagligt velfunderet inden for ortopædkirurgi, skal kunne arbejde selvstændigt, ansvarligt og struktureret og være i besiddelse af gode samarbejdsevner. Desuden må du gerne være initiativrig, nytænkende og nysgerrig, med lyst til at prøve nyt.

Du skal kunne bidrage aktivt og engageret til, at centret bliver en levende og attraktiv arbejdsplads, hvor både medarbejdere og brugere trives, og hvor humor og glæde er værdsat.

Yderligere oplysninger: Ledende terapeut Elna Kæstel, tlf. 8940 6514

• **Ansættelse pr. 1. maj:** ansøgningsfrist 22.3.07, samtaler 26.3.07

• **Ansættelse pr. 1. juni:** ansøgningsfrist 12.4.07, samtaler 23.4.07

Ansøgning: vedlagt CV og autorisationsbevis sendes til: Århus Kommune, Region Nord, Sundhed og Omsorg Søren Frichsvej 42K, 8230 Åbyhøj. Att. Ledende terapeut Elna Kæstel

Smith & Nephew er en af markedets førende leverandører af avancerede sårpleje, endoskopi- og ortopædiprodukter til den danske sundhedssektor. Virksomheden er en del af den internationale koncern Smith & Nephew Plc, der er repræsenteret over hele verden. Virksomheden beskæftiger 30 medarbejdere i Danmark. Se mere på www.smith-nephew.com/dk/

Kan du sælge traumatologiske implantater?

2 produktspecialister/ortopædi Fysioterapeut, sygeplejerske el. lign.

Kundernes professionelle sparringspartner

Du refererer til Orthopaedic Business Manager og har salgsansvar for traumatologiske implantater til sygehuse og specialklinikker i enten Øst- eller Vestdanmark. Du planlægger og gennemfører salgsmøder, kundearrangementer og kontraktforhandlinger, laver klinikpræsentationer og undervisning og bliver udfordret på din faglighed, når du deltager i operationer, hvor dine produkter indgår. For at holde følingen med marked og produkter deltager du tillige i kurser og messer, og du vil i samarbejde med Smith & Nephews øvrige organisation arbejde med optimeringen af produkter, kunderelationer og serviceniveau.

Stærk salgs- og brancheerfaring

Du har enten en relevant sundhedsuddannelse som f.eks. fysioterapeut, sygeplejerske el. lign. og måske erfaring med salg til sund-

hedssektoren, eller du har alternativt solid erfaring fra en tilsvarende stilling, der gør, at du evner at kommunikere på et højt fagligt niveau. Du er en garvet professionel, der med viden og situationsfornemmelse kan kommunikere med alle i det ortopædiske miljø. Du arbejder målrettet og selvstændigt og ser formidling og salg som din naturlige karrierevej. Du behersker engelsk og er en rutineret IT-bruger.

Karriere i ekspansiv, international virksomhed

Med udgangspunkt i dine personlige og faglige kvalifikationer får du grundig introduktion til jobbet samt løbende uddannelse og træning i dit produktområde. Hertil kommer gode udviklingsmuligheder i en international og dynamisk organisation med korte beslutningsveje. Attraktive løn- og ansættelsesforhold.

Har du mod på vækst og udfordring, så send din ansøgning mærket "DK-119.34612-W" til Mercuri Urval A/S, Philip Heymans Allé 5, 2900 Hellerup eller til ans.kbh.dk@mercuriurval.com – gerne som en Word-fil. Angiv venligst "Øst" eller "Vest" ift. hvor du helst vil arbejde.

Mercuri Urval

SKIVEKOMMUNE

Fysioterapeut

Vores nuværende fysioterapeut har valgt at søge nye udfordringer, hvorfor vi ønsker stillingen genbesat snarest muligt.

Ved BOMI findes rehabiliteringstilbud for flygtninge med traumer efter krig og tortur. Der arbejdes med psykologisk og fysioterapeutisk behandling, fysisk træning, undervisning, dansk kultur og erhvervsafklaring. Afdelingen er normeret til 12 flygtninge.

Stillingen indeholder:

- træning/behandling af målgruppen
- iværksættelse af behandlingsplaner
- udvikling af faglig kvalitet
- tværfagligt samarbejde i teamet
- deltagelse i andre opgaver i huset

Forventninger til vores nye kollega:

- uddannelse som fysioterapeut
- interesse for og viden om målgruppen
- konstruktiv og fleksibel indstilling til løsninger af opgaverne
- lyst til at udvikle og opbygge

Vi kan tilbyde:

- en spændende og udviklingsorienteret arbejdsplads
- engagerede kollegaer
- mulighed for at sætte personligt præg på arbejdet
- erfaringsudveksling med fysioterapeuter på BOMI og centre for traumatiserede flygtninge.

Løn- og ansættelsesforhold:

- Stillingen, som er en fuldtidsstilling, er omfattet af Ny Løn.

Oplysninger om stillingen kan indhentes hos afdelingsleder John Küpper eller centerleder Birger Gudmandsen på tlf. 9915 7900 Yderligere om BOMI på vores hjemmeside www.bomi.dk

I forbindelse med kommunalreformen har Skive Kommune overtaget afdelingen indtil 31. december 2007. Afdelingens tilhørsforhold og fysiske placering derefter, er endnu uafklaret, men det er vores forventning, at vi fortsat skal løse ovenfor nævnte opgaver.

Ansøgning sendes til BOMI, Viborgvej 7, 7800 Skive, og skal være os i hænde senest med morgenposten mandag d. 16. april 2007.

Ansættelsessamtaler afholdes torsdag d. 19. april 2007.

BOMI er ejet af Skive Kommune. Vi laver individuel erhvervsrettet afklaring af ca. 150 personer om året. Desuden har BOMI beskyttet beskæftigelse, optræning, fleks- og skånejobs, aktivering af kontanthjælpsmodtagere m.f. samt tilbud for særlige målgrupper, projekter o.l.

BOMI har produktion indenfor metal, træ, elektronik, tekstil/polstring samt montage mv. Vi er ca. 60 ordinært ansatte.

»Vi øger udsatte menneskers livskvalitet«

Fysioterapeutuddannelsen i Odense søger 1 fysioterapeut til tidsbegrænset ansættelse som adjunkt pr. 1. august 2007 til 31. juli 2008.

Hovedopgaverne er planlægning og gennemførelse af undervisning i fysioterapeutiske fag på professionsbacheloruddannelsen i fysioterapi.

Se nærmere på www.cvilillebaelt.dk eller kontakt rektor Ulla Mulbjerg tlf. 63 10 25 60.

Ansøgningsfrist: 16. april 2007.

Så kalder Århus

■ Klinik med 3 ydenumre o/30 tmer ønskes solgt.

Klinikken ligger særdeles centralt og er godt indarbejdet. Ønsker du en selvstændigt, samarbejdende arbejdsplads er muligheden her.

Er det noget for dig, så ring,
KOFOED FYS-KONSULT
Tlf. 98 84 43 31

Klinik på Sjælland til salg

■ Centralt beliggende klinik ønskes afhændet i 2007.

Klinikken er på 300 kvadratmeter og veludrustet med mulighed for udvidelse på lejekontrakt.

To faste ydenumre, alt udstyr, stort kundegrundlag og særdeles gode indtjeningsmuligheder.

Seriøse henvendelser modtages mellem 18 og 19 på telefon 2691 6369 eller på mail: fyssensmail@hotmail.com

Frederiksberg Hospital Rehabiliterende Klinik

Ledende terapeut søges til den Rehabiliterende Klinik (det somatiske område)

Kunne du tænke dig at varetage den daglige ledelse for ergo- og fysioterapien på Frederiksberg Hospital, er du måske vores næste ledende terapeut.

Du kommer til at indgå i klinikledelsen for den Rehabiliterende Klinik H, Medicinsk Center, sammen med klinikchefen og klinikoversygeplejersken.

Til dagligt vil du være leder for 17 ergoterapeuter og 34 fysioterapeuter, heraf en afdelingsergoterapeut, en klinisk undervisende ergoterapeut, to afdelingsfysioterapeuter, to klinisk undervisende fysioterapeuter, en klinisk udviklingsfysioterapeut, en sygehjælper og en social- og sundhedsassistent.

Dine arbejdsopgaver vil være

- som en del af klinikledelsen være en aktiv medspiller i drift og udvikling af den Rehabiliterende klinik
- økonomi- og aktivitetsstyring af terapiens tildelte budget og aktivitetsmål
- ansvar for, og varetagelse af, den daglige drift af Ergo- og Fysioterapien, så opgavevaretagelsen foregår effektivt og på et højt fagligt niveau
- ansvar for, og varetagelse af, personaleledelsen, herunder ansættelse og afskedigelse af medarbejdere i samarbejde med afdelingsterapeuterne.

Vi søger en person, der

- har bred klinisk erfaring, som enten ergo- eller fysioterapeut
- har relevant ledelsesmæssig videreuddannelse og ledelseserfaring
- har personlig gennemslagskraft og gode formidlings-evner
- er god til at motivere og medinddrage medarbejderne
- inviterer til samarbejde og dialog
- fokuserer på såvel proces som resultater
- værdsætter tværfagligt samarbejde, både internt i klinikken og eksternt
- kan prioritere og uddelegere arbejdsopgaver

- har evner for problemløsning og kan bevare overblikket i pressede situationer
- har lyst til at udvikle samarbejdet mellem hospital og primærsektor med fokus på den tværfaglige rehabiliterende indsats.

Vi kan tilbyde

- en arbejdsplads med mange udfordringer, særligt i forbindelse med overgangen til Region Hovedstaden
- en arbejdsplads i stadig udvikling
- dygtige og engagerede medarbejdere
- gode lokaliteter
- mulighed for samarbejde med forskningsenhed.

Ansættelsesvilkår

Tiltrædelse 1. april 2007 eller snarest derefter.
Vilkår og aflønning i henhold til overenskomst.

Yderligere oplysninger

om stillingen og stillingsbeskrivelse kan fås ved henvendelse til klinikchef Jesper Sylvest tlf. 38 16 61 02 eller konstitueret ledende terapeut Pia Bülow Skov tlf. 38 16 42 33

Ansøgningsfrist

16. april 2007.
Vi forventer at afholde samtaler i uge 16 og 17.

Ansøgning

med autorisation, CV og relevante bilag sendes til:
Klinikchef Jesper Sylvest
Rehabiliterende Klinik H
Vej 6
indgang 5
Frederiksberg Hospital
Ndr. Fasanvej 57
2000 Frederiksberg

Hospitalet har røgfrit miljø.

Job

midt
 regionmidtjylland

Region Midtjylland har som sin største opgave at drive hospitaler og sociale og psykiatriske tilbud, samt regional udvikling. Regionen har et bruttobudget på 20,7 mia. kr. og ca. 25.000 ansatte.

Fysioterapeuter ved fysioterapien – Ortopædkirurgisk Afdeling Regionshospitalet Randers

Følgende stillinger ønskes besat i fysioterapien pr. 1. juni 2007:

En stilling, 37 timer/uge, ønskes besat

En stilling, 37/timer/uge med funktion i såvel Randers som i Grenaa.

Der må påregnes en prøvetid på tre måneder.

Der skal gøres opmærksom på, at der vil blive indhentet børneattest som forudsætning for ansættelse.

Løn- og ansættelsesforhold fastsættes iht. gældende overenskomst efter principperne for lokal løndannelse.

Nærmere oplysninger

om stillingerne kan fås hos overfysioterapeut Ruth Kjelstrup, tlf. 8910 2673, tillidsrepræsentant Mette Skjødt, tlf. 8910 2672, og for børnestillingen desuden hos Ulla Hedegaard, eller Lene Fjelsted, tlf. 8910 2672.

Ansøgning

mrk. "731", stiles til overfysioterapeut Ruth Kjelstrup og sendes til:

Regionshospitalet Randers
att.: ass. Lilian Jensen
AVU-funktionen
Personaleafdelingen
Skovlyvej 1
8900 Randers

eller via email: lje@rc.aaa.dk

Ansøgningsfrist

senest den 18. april 2007 kl. 12.

Det er muligt at læse mere om stillingerne og Regionshospitalet Randers og Regionshospitalet Grenaa på www.sundhed.dk

Se stillingsopslag på www.regionmidtjylland.dk

■ STILLINGSBLOKADE PÅ SOSU-SKOLERNE

Fredag den 16. marts træder en stillingsblokade på alle SOSU skoler i kraft. Blokaden betyder, at ingen medlemmer af Danske Fysioterapeuter må søge eller påtage sig ansættelse ved SOSU skolerne, hverken i fastansættelse eller som timelærer.

FITPartner

– trænger du til en ny partner?

Med mange års brancheerfaring og et solidt netværk i ryggen kan vi tilbyde en professionel sparring i forbindelse med hele eller delvise indretninger af træningsmiljøer og klinikfaciliteter. Begrebet "MEDICAL FITNESS" vil utvivlsomt præge hele branchen væsentligt i fremtiden, og derfor følger vi nøje udviklingen indenfor såvel træning som behandling – vi er dagligt i tæt kontakt med begge verdener.

KVALITET – DESIGN – RÅDGIVNING – SERVICE

Medical

Vores MEDICAL afdeling varetager chokbølgeapparatur fra Storz Medical, behandlingslejer fra Fysiocouch, kredsløbsudstyr fra SciFit samt terapiudrustning fra GymnaUniphy.

Fitness

Vores FITNESS afdeling varetager kredsløbsudstyr fra Precor, styrketræningsudstyr fra Gym80 og Bcube, omklædningsinteriør fra Bcube samt konceptet Synergy Cycling/eTensor.

FITPartner

Vesterparken 5c
DK-2630 Tåstrup

Tlf. 70 204 234
info@fitpartner.dk

www.fitpartner.dk

DANMARK

PP

Maskinel Magasinpost
ID NR. 42137

Afsender:
Postbox 7777
7000 Fredericia

Danske Fysioterapeuter, Nørre Voldgade 90,
1358 København K., tlf.: 33 41 46 20